

**ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΣΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ**

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

**ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ
ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ – ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ**

Επιμέλεια – Σύνταξη: Θεόδωρος Ευπολιάς, Γενικός Σύμβουλος ΟΕΥ Β΄
Ιωάννης Μαρούτσος, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄
Μαρία Μουσουράκη, Γραμματέας ΟΕΥ Β΄

Ιανουάριος 2024

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. ΒΑΣΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ –ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ.....	3
1. ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2024.....	3
-Νέες φυσικές καταστροφές αφήνουν ανοιχτό το ενδεχόμενο εκ νέου αναστολής του «Φρένου Χρέους»	3
-Συμφωνήθηκαν νέες αλλαγές στην Πολιτική Συμφωνία μεταξύ των τριών κυβ. εταίρων	4
2. ΠΟΡΕΙΑ ΑΕΠ.....	6
- Υφεση 0,3% του γερμανικού ΑΕΠ το 2023	6
-Η γερμανική οικονομία αναμένεται εισέλθει σε φάση ανάπτυξης από β' εξάμηνο 2024.....	7
-Εκτιμήσεις και εισηγήσεις ΔΝΤ για έξοδο της Γερμανίας από την ύφεση	8
3. ΑΥΞΗΣΗ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ ΤΟΝ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ 2023 –ΜΕΣΟΣ ΕΤΗΣΙΟΣ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ 2023 ΣΤΟ 5,9%	9
4. ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΒΑΥΕΡ: ΤΡΟΠΟΙ ΔΙΕΞΟΔΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ «ΚΡΙΣΗ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ» ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΕΙ Η ΧΩΡΑ.....	10
5. ΆΡΘΡΟ BLOOMBERG ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΑΝΙΣΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΛΟΥΤΟΥ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ	12
6. ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΟΥΡΦΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΩΝ ΕΝΩΣΕΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΑΓΚΕΛΑΡΙΟ SCHOLZ.....	13
7. ΚΟΥΡΦΩΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΩΝ ΣΤΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ	13
B. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ – ΚΛΑΔΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ / ΕΙΔΗΣΕΙΣ.....	15
1. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΓΙΑ ΤΑΞΙΔΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΠΕΣ ΤΟ 2024 – ΣΤΗΝ ΚΟΥΡΦΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΩΝ ΠΑΡΑΜΕΝΟΥΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΑ	15
2. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ- ΠΤΩΧΕΥΣΕΙΣ	16
-Αυξητική η πορεία πτωχεύσεων σε σημαντικούς τομείς της γερμανικής οικονομίας.....	16
-Τρίτη κατά σειρά αίτηση πτώχευσης ιστορικής επιχείρησης Galeria Karstadt Kaufhof.....	17
-Μαζικές περικοπές θέσεων εργασίας σε βασικούς προμηθευτές αυτοκινητοβιομηχανιών.....	18
-SAP: Στρατηγική αναδιάρθρωσης και επενδύσεων σε τεχνολογίες Τεχνητής Νοημοσύνης.....	19
3. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ: ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΕΣ ΑΠΕΡΓΙΑΚΕΣ ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΓΕΡΜΑΝΙΚΩΝ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ	19
Γ. ΕΝΕΡΓΕΙΑ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....	21
1. ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΝΕΟΥ FSRU ΚΑΙ ΕΝ ΕΞΕΛΙΞΕΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΑΚΟΜΑ ΔΥΟ ΠΛΩΤΩΝ ΤΕΡΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ 2024.....	21
2. 4 ^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ «ΣΥΜΜΑΧΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟ» ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΗΝ ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	22
Δ. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ – ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ.....	23
1. ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΟ GIGAFACTORY ΤΗΣ TESLA ΣΤΟ ΒΡΑΝΔΕΜΒΟΥΡΓΟ.....	23
2. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ BASF ΓΙΑ ΠΩΛΗΣΗ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΘΥΓΑΤΡΙΚΗΣ ΤΗΣ WINTERSHALL DEA	24
3. ΈΝΤΟΝΗ ΕΔΩ ΑΝΗΣΥΧΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΥΣΦΗΜΙΣΗ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΚΟΛΟΣΣΟΥ ΒΑΥΕΡ ΜΕΤΑ ΤΟ ΥΠΕΡΟΓΚΟ ΠΡΟΣΤΙΜΟ ΣΤΗ ΘΥΓΑΤΡΙΚΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΟΝΣΑΝΤΟ ΑΠΟ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ.....	25
Ε. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ–ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ/ ΗΜΕΡΙΑΔΕΣ.....	26
1. ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ (19-28.01.24) – GFFA (17-20.01.24)	26
-16 ^ο Παγκόσμιο Φόρουμ για Τρόφιμα & Γεωργία – Συμμετοχή Υπουργού Αγρ. Ανάπτυξης.....	26
-Απολογισμός 88 ^{ης} Διεθνούς Έκθεσης «Πράσινη Εβδομάδα» (Βερολίνο, 19-28.01.24)	27

→ Παρακαλούμε σε περίπτωση αναδημοσίευσης να αναφέρεται η πηγή.
 → Εάν δεν επιθυμείτε να λαμβάνεται σε μηνιαία βάση το παρόν δελτίο, μπορείτε να μας ενημερώσετε σχετικά, ώστε να σας αφαιρέσουμε από τη λίστα αποδεκτών.

A. ΒΑΣΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ**1. Προϋπολογισμός 2024**

-Νέες φυσικές καταστροφές αφήνουν ανοιχτό το ενδεχόμενο εκ νέου αναστολής του «Φρένου Χρέους»

Ο Καγκελάριος Scholz μετέβη εσπευσμένα στις 04.01 για δεύτερη φορά στο Κρατίδιο της Κάτω Σαξονίας [είχε ξαναπάει την Παραμονή Πρωτοχρονιάς] που υπέστη σοβαρές ζημιές από τις πλημμύρες εδώ και δύο εβδομάδες σε πολλές περιοχές της Κεντρικής Γερμανίας, συνοδευόμενος από την Γ/Ομοσπονδιακή Υπουργό Περιβάλλοντος, S. Lemke (Πράσινοι) και τον Π/Θ του Κρατιδίου της Σαξονίας-Άνχαλτ, R. Haseloff (CDU) και εκεί έκανε νέες ανακοινώσεις για την παροχή με συνοπτικές διαδικασίες της αναγκαίας οικονομικής στήριξης, προκειμένου να αποκατασταθούν άμεσα οι προκληθείσες ζημιές.

Ο Καγκελάριος ενημερώθηκε επί τόπου για την τρέχουσα αντιμετώπιση της πρωτοφανούς κατάστασης, με την οποία επιχειρείται να αποσοβηθεί ο κίνδυνος να επαναληφθούν τα καταστροφικά φαινόμενα του 2021 και δήλωσε εντυπωσιασμένος από την ταχύτητα και το μέγεθος της επιδειχθείσας κοινωνικής αλληλεγγύης για την καταπολέμηση των πλημμυρών. Επιπροσθέτως, σημείωσε ότι «αυτό δείχνει ότι μπορούμε να συνεχίζουμε να παραμένουμε ενωμένοι όλοι οι Γερμανοί και δεν θα πρέπει στο μέλλον να αφήσουμε κανέναν γ/πολίτη να αντιμετωπίζει μόνος του τέτοιες καταστάσεις».

Ανωτέρω δήλωσή του συνοδεύτηκε από ερωτήσεις αναφορικά με ενδεχόμενο για την αναστολή εκ νέου του συνταγματικού «Φρένου Χρέους» (Schuldenbremse), κάτι που δεν είχε αποκλεισθεί από πλευράς του κατά την επίτευξη της Πολιτικής Συμφωνίας στα μέσα Δεκεμβρίου μεταξύ των τριών κυβ. εταίρων για τη εφεξής διαχείριση του Προϋπολογισμού, μετά τις ριζικές ανατροπές ως προς τις κρατικές χρηματοδοτήσεις που επέφερε η ιστορική Απόφαση του Συντ. Δικαστηρίου (BVerfG) από 15.11.23, με στόχο την κάλυψη δημοσιονομικού κενού ύψους €17 δις στον Προϋπολογισμό 2024, καθώς και τις συνακόλουθες ελλείψεις των απαιτούμενων κονδυλίων ύψους €60 δις για τη χρηματοδότηση του «Ταμείου για το Κλίμα και τον Μετασχηματισμό (KTF)» μετά την κήρυξη ως άκυρων των σχετικών ανακατανομών με την Απόφαση του Συντ. Δικαστηρίου.

Υπομνηστικά αναφέρεται ότι κατά τη σχετική συζήτηση τον Δεκέμβριο στην Bundestag ο Καγκελάριος είχε σημειώσει ότι το Γ/Σύνταγμα (Βασικός Νόμος/Grundgesetz) προβλέπει ρητά ότι τα όρια δανεισμού μπορούν να αυξηθούν για την αντιμετώπιση φυσικών καταστροφών και καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, και ως εκ τούτου, εφόσον αυτό κριθεί νομικά απαραίτητο, το «Φρένο Χρέους» ενδέχεται να ανασταλεί και για το 2024 – μάλιστα είχε αναφέρει ως χαρακτηριστικό παράδειγμα τις εκκρεμείς πληρωμές ύψους €2,7 δις προς τους πληγέντες από τις προπέρσινες πλημμυρικές καταστροφές στην κοιλάδα του Ahr το 2021.

Υπό τη σκιά των νέων καταστροφικών πλημμυρών στην Κεντρική και την Βόρεια Γερμανία ο Scholz άφησε ανοιχτό, το αν η Γ/Κυβέρνηση θα αναστείλει τελικά το «Φρένο Χρέους» για το 2024 εξαιτίας των στενών δημοσιονομικών και της αναγκαιότητας για εκ νέου αξιοποίηση του επιτρεπόμενου περιθωρίου για νέο κρατικό δανεισμό.

Παράλληλα, και υπό το πρίσμα των νέων αλλαγών στην Πολιτική Συμφωνία για τον αναθεωρημένο Προϋπολογισμό 2024, στις οποίες προχώρησαν οι επικεφαλής του γ/τρικομματικού Κυβ. Συνασπισμού, δήλωσε, ότι «μετά το πέρας των αναγκαίων εργασιών στις πληγείσες περιοχές θα πρέπει να εξετάσουμε πόσο εκτεταμένες είναι οι ζημιές, και στη συνέχεια να βγάλουμε τα συμπεράσματά μας μετά από διαβουλεύσεις όταν έρθει η ώρα με όλους τους συναρμόδιους εταίρους σε ομοσπονδιακό και κρατιδιακό επίπεδο».

Παρά την ασυνήθιστη ενότητα την οποία επιδεικνύει κατ' αυτάς ο Κυβ. Συνασπισμός στην διαχείριση των προβλημάτων από τις πρωτοφανείς κινητοποιήσεις σε ολόκληρη τη Γερμανία

των Γερμανών αγροτών και των εργαζομένων στους γερμανικούς σιδηροδρόμους, η εναρκτήρια, συνεδρίαση του Ομ. Υπουργικού Συμβουλίου για το 2024 επισκιάστηκε από την παλαιότερη διαμάχη αναφορικά με τη χρηματοδότηση της βοήθειας προς τους πλημμυροπαθείς του 2021, ύψους €2,7 δις.

Παράλληλα, ο Γ/Καγκελάριος κατά την Κοινή Συνέντευξη Τύπου στην ανακοίνωση περί επίτευξης Πολιτικής Συμφωνίας για τον Προϋπολογισμό 2024, τον Δεκέμβριο σημείωσε ότι το «Φρένο Χρέους» θα επανέλθει το 2024 μόνο εάν το αντίθετο δεν κριθεί νομικά απαραίτητο, με δεδομένο ότι η Κυβέρνηση διατηρεί πάντα το δικαίωμα αναστολής του. Ανέφερε, τότε, ως χαρακτηριστικό παράδειγμα ότι εκκρεμούν οι πληρωμές προς τους πληγέντες από τις πλημμυρικές καταστροφές το 2021 στην κοιλάδα Ahr (Ahrtal) της Δυτ. Γερμανίας, για τις οποίες πρέπει να αναληφθούν πρόσθετες δαπάνες ύψους €2,7 δις.

Προκειμένου η Γ/Κυβέρνηση να μπορέσει να καθορίσει μια τέτοια κατάσταση έκτακτης ανάγκης και για το οικονομικό έτος 2024 και να προχωρήσει έτσι στην εκ νέου αναστολή του «Φρένου Χρέους» για το 2024 εκταμιεύοντας τις αναγκαίες αποζημιώσεις για τις πλημμύρες, θα χρειασθεί κοινοβ. πλειοψηφία 2/3 στην Bundestag, που μπορεί να επιτευχθεί μόνο με σύμπραξη και την Αξ. Αντιπολίτευσης (Ένωση CDU-CSU), οπότε ο Κυβ. Συνασπισμός επιχειρεί εντατικά να προσεγγίσει τον Πρόεδρο της CDU, F. Merz για να τον πείσει να συμπορευθεί με το ανωτέρω σκεπτικό.

Ειδικότερα, τα Συγκυβερνώντα Κόμματα SPD και FDP [σ.σ. οι Πράσινοι δεν ευθυγραμμίζονται] προκρίνουν το (σωστό) σκεπτικό, ότι η επίτευξη πλειοψηφίας 2/3 στην Κάτω Βουλή/Ομοσπ. Κοινοβούλιο (Bundestag) και στην Άνω Βουλή/Ομοσπ. Συμβούλιο (Bundesrat), πέραν του ότι είναι η νομικά αναγκαία προϋπόθεση για την έγκριση του αναθεωρημένου προϋπολογισμού για το 2024, είναι και πολιτικά απαραίτητη. Σε διαφορετική περίπτωση τα χρήματα για τις αποζημιώσεις δεν θα μπορούν να παρασχεθούν με νομικά εγγυημένο τρόπο και παραμένει ασαφές από πού θα προέλθουν.

Στην πραγματικότητα το FDP δεν θέλει να χρησιμοποιήσει εκ νέου την κατάσταση έκτακτης ανάγκης, αφού σύμφωνα με τον ΥΠΟΙΚ, C. Lindner, τα χρήματα για φυσικές καταστροφές πρέπει να προέρχονται από τον τακτικό Ομοσπονδιακό Προϋπολογισμό, όπως ορίζει το Γερμανικό Σύνταγμα. Ωστόσο, ο Lindner εμφανίστηκε διατεθειμένος να αναστείλει το «Φρένο Χρέους» περιοριστικά - και μόνο για την περίπτωση των πληγέντων της κοιλάδας του Ahr - μόνο εάν συναινέσει σε αυτό και η Αξ. Αντιπολίτευση.

Συγκρατείται πάντως, ότι στους κόλπους της Κοινοβ. Ομάδας της Ένωσης CDU/CSU συνεχίζουν να κυριαρχούν ο σκεπτικισμός και η αδιαλλαξία και προκρίνεται να μην δοθεί η σχετική συναίνεση: η Βουλευτής Julia Klöckner εκπρόσωπος οικ. πολιτικής CDU/CSU [και πρώην Ομ. Υπουργός Γεωργίας και Τροφίμων (2018-2021)] χαρακτηρίζει την όλη προσπάθεια από πλευράς Γερμανικής Κυβέρνησης ως «επικοινωνιακό τέχνασμα» προκειμένου να καλύψει την κακή δημοσιονομική πολιτική της και να εξασφαλίσει «λευκή κάρτα» για να χρησιμοποιήσει τα πρόσθετα ειδικά κονδύλια και με άλλες ευκαιρίες στο μέλλον.

-Συμφωνήθηκαν νέες αλλαγές στην Πολιτική Συμφωνία μεταξύ των τριών κυβ. εταίρων

Ειδικότερα σε νέες αλλαγές στην Πολιτική Συμφωνία που είχε επιτευχθεί στα μέσα Δεκεμβρίου 2023 για τον αναθεωρημένο Προϋπολογισμό 2024, προχώρησαν οι επικεφαλής του τρικομματικού Κυβ. Συνασπισμού, δηλαδή ο Καγκελάριος Scholz (SPD), ο Υπουργός Οικονομίας/Κλιματικής Αλλαγής, R. Habeck (Πράσινοι) και ο Γ/ΥΠΟΙΚ, C. Lindner (FDP). Υπενθυμίζεται ότι η αναθεώρηση του Προϋπολογισμού 2024 κρίθηκε επιβεβλημένη μετά την κήρυξη ως άκυρων από το Ομοσπονδιακό Συνταγματικό Δικαστήριο (BVerfG) των

προγραμματιζομένων ανακατανομών υφισταμένων κονδυλίων για χρηματοδότηση του Ταμείου για το Κλίμα και τον Μετασχηματισμό (KTF).

Οι νέες αλλαγές στο περιεχόμενο της Πολιτικής Συμφωνίας αποσκοπούν πρωτίστως στον κατευνασμό των αγροτών, που είχαν ξεκινήσει τον περασμένο μήνα δυναμικές κινητοποιήσεις με διαμαρτυρίες εκατοντάδων τρακτέρ στους δρόμους του Βερολίνου – πλέον έχουμε κυβερνητική υπαναχώρηση από τις αρχικές εξαγγελίες για άμεση διακοπή της επιδότησης του αγροτικού ντίζελ, και επίσης αφορούν την χρηματοδότηση του προγράμματος εκσυγχρονισμού των Γερμανικών Σιδηροδρόμων. Συγκεκριμένα, ο Γ/Κυβ. Εκπρόσωπος, S. Hebestreit, ανακοίνωσε χθες 04.01 τα εξής:

- Η κατάργηση των σχετικών με το αγροτικό ντίζελ φορολογικών ελαφρύνσεων θα εφαρμοσθεί σταδιακά: εν λόγω ελαφρύνσεις θα μειωθούν κατά 40% φέτος, και κατά 30% ανά έτος κατά τη διετία 2025-2026. Παράλληλα διατηρείται η απαλλαγή από τον φόρο επί των μηχανοκίνητων οχημάτων (Kraftfahrzeugsteuer) για τους κλάδους της γεωργίας και της δασοκομίας «για να αποφευχθεί η ενίοτε δυσβάστακτη γραφειοκρατική επιβάρυνση των δικαιούχων εταιρειών». Ο Habeck χαρακτήρισε τις εν λόγω αποφάσεις ως «καλές και δίκαιες», καθώς «καταφέραμε να βρούμε μια λύση που βοηθά τους αγρότες». Από την πλευρά του, ο γ/Υπουργός Γεωργίας C. Özdemir (Πράσινοι) εκτίμησε ότι οι ως άνω αποφάσεις «απέτρεψαν μια δυσανάλογη επιβάρυνση της γεωργίας και της δασοκομίας. Το υπουργείο του είχε κάνει τις δικές του προτάσεις για τη χρηματοδοτική κάλυψη των αλλαγών αυτών.»

Θα πρέπει, πάντως, να σημειωθεί ότι οι γ/αγροτικές ενώσεις απέρριψαν ως ανεπαρκείς τις νέες διορθωτικές αποφάσεις της Γ/Κυβέρνησης ζητώντας «την πλήρη ανατροπή των φορολογικών επιβαρύνσεων» και καθιστώντας σαφές ότι δεν πρόκειται να αναστείλουν τις κινητοποιήσεις διαμαρτυρίας [για τις αγροτικές κινητοποιήσεις, βλ. αναλυτικότερα παρακάτω].

- Οι Γερμανικοί Σιδηρόδρομοι (DeutscheBahn/DB) θα ενισχυθούν έως το 2029 με αυξήσεις ιδίων κεφαλαίων συνολικού ύψους €20 δις «ως συμβολή στην κάλυψη των επενδυτικών αναγκών τους». Υπενθυμίζεται ότι το αρχικό Σχέδιο Μεταρρύθμισης των Γ/Σιδηροδρόμων προέβλεπε την αύξηση των ιδίων κεφαλαίων της τάξης των €12,5 δις. Ωστόσο, η περικοπή σημαντικών κονδυλίων που είχαν προσημειωθεί για τους Γ/Σιδηροδρόμους από το ΚΤΦ, ανάγκασε το γ/Υπουργείο Μεταφορών να αναζητήσει εναλλακτικές λύσεις για χρηματοδότηση του φιλόδοξου Σχεδίου Μεταρρύθμισης - τελικά οι λύσεις που προκρίθηκαν ήταν η μεγαλύτερη αύξηση των ιδίων κεφαλαίων και η ιδιωτικοποίηση της DBSchenker θυγατρικής εταιρείας των Γ/Σιδηροδρόμων.

- Αναβάλλεται κατά ένα έτος (θα ισχύσει από 01.01.2025) η επιβολή φόρου επί των πλαστικών, ο οποίος θα επιβαρύνει τους ρυπαίνοντες και όχι τους φορολογούμενους, «προκειμένου να κερδηθεί περισσότερος χρόνος για την υιοθέτηση μιας αποτελεσματικής λύσης με όσο το δυνατό λιγότερη γραφειοκρατία».

Σύμφωνα με την ανακοίνωση του Γ/Κυβ. Εκπροσώπου, «οι αλλαγές αυτές θα οδηγήσουν σε μικρότερη ελάφρυνση του Ομ. Προϋπολογισμού κατά περίπου €2,5 δις το 2024. Το ποσό αυτό δικαιολογείται από τα επικαιροποιημένα οικονομικά και δημοσιονομικά δεδομένα στον Ομ. Προϋπολογισμό και μπορεί να αντισταθμιστεί με αναπροσαρμογή των εσόδων από τον διαγωνισμό υπεράκτιων αιολικών εγκαταστάσεων (Wind-on-Sea) το 2023, καθώς επίσης και την πρόσθετη συνεισφορά εξοικονόμησης €100 εκ. από το γ/Υπουργείο Τροφίμων και Γεωργίας».

Σύμφωνα με τον προγραμματισμό της Γερμανικής Κυβέρνησης, ο αναθεωρημένος Προϋπολογισμός 2024 θα εγκριθεί έως τα τέλη Ιανουαρίου από την Κάτω Βουλή/Όμοσπ. Κοινοβούλιο (Bundestag), και ακολούθως στις 2 Φεβρουαρίου από την Άνω Βουλή/Όμοσπ. Συμβούλιο (Bundesrat). Έως τότε ισχύει προσωρινή διαχείριση του Προϋπολογισμού.

2. Πορεία ΑΕΠ

- Ύφεση 0,3% του γερμανικού ΑΕΠ το 2023

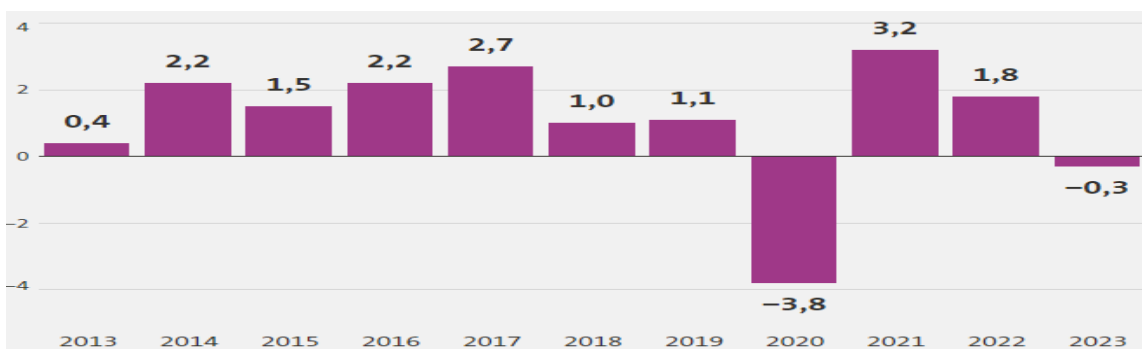
Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της Γερμανικής Στατιστικής Αρχής (Destatis), που δόθηκαν σήμερα στη δημοσιότητα, η γερμανική οικονομία κινήθηκε υφεσιακά το 2023, καθώς το ΑΕΠ υποχώρησε κατά 0,3% στο σύνολο του έτους συγκριτικά με το 2022. 0,3% ήταν η πτώση του ΑΕΠ και κατά το δ' τρίμηνο 2023.

Η ύφεση της γερμανικής οικονομίας οφείλεται κυρίως στα αρνητικά αποτελέσματα στους τομείς της μεταποίησης (-2% μείωση της οικονομικής παραγωγής), των κατασκευών (μείωση των επενδύσεων στον κλάδο κατά 2,1%), καθώς και στην ιδιωτική κατανάλωση (-0,8% σε ετήσια βάση), η οποία παραμένει χαμηλότερη (-1,5%) από τα προ πανδημικής κρίσης (2019) επίπεδα. Η αυτοκινητοβιομηχανία ήταν από τους λίγους βιομηχανικούς κλάδους που είχαν θετικό πρόσημο, κυρίως λόγω της πριμοδότησης (Umweltbonus) για την πώληση ηλεκτροκίνητων οχημάτων, η οποία όμως αναμένεται να καταργηθεί το 2024 στο πλαίσιο των περικοπών στον αναθεωρημένο Προϋπολογισμό.

Αντιθέτως, στο σύνολό της υποχώρησε η παραγωγή της βιομηχανίας, που θεωρείται η «ατμομηχανή» της γερμανικής οικονομίας καθώς συνεισφέρει λίγο περισσότερο από το ¼ του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της χώρας, με το πρόβλημα να είναι εντονότερο στους κλάδους εντάσεως ενέργειας (χημική και μεταλλευτική βιομηχανία). Είναι χαρακτηριστικό ότι η βιομηχανική παραγωγή υποχωρεί για 6 συνεχόμενους μήνες, ενώ, σύμφωνα με τον επικεφαλής οικονομολόγο της ING, C. Brzeski, βρίσκεται 9 ποσοστιαίες μονάδες κάτω από τα προ πανδημίας επίπεδα.

Θετικότερη είναι η εικόνα στις υπηρεσίες, χωρίς ωστόσο το δυναμισμό που κατεγράφη το 2022: ανοδικά κινήθηκε το ΑΕΠ στις επικοινωνίες / ΙΤ (+2,6%), υγεία / εκπαίδευση / δημόσιες υπηρεσίες (+1,0%) και επιχειρηματικές υπηρεσίες (+0,3%), ενώ πτωτικά στο εμπόριο / μεταφορές / εστίαση (-1,0%). Σε σχέση με το εξωτερικό εμπόριο, οι γερμανικές εξαγωγές υποχώρησαν μεν κατά 1,8%, αλλά οι εισαγωγές κατέγραψαν μεγαλύτερη πτώση (-3,0%), με αποτέλεσμα να βελτιωθεί το εμπορικό ισοζύγιο, εξέλιξη θετική για το γερμανικό ΑΕΠ.

Πορεία γερμανικού ΑΕΠ
(%, σύγκριση με προηγούμενο έτος)

Πηγή: DESTATIS

Όπως ανέφερε η επικεφαλής της Destatis, R. Brand, «παρά την υποχώρηση των τιμών το τελευταίο διάστημα, ο πληθωρισμός παραμένει υψηλός και επιβραδύνει την οικονομία. Στην εν λόγω επιβράδυνση συμβάλλουν επίσης οι δυσμενείς συνθήκες χρηματοδότησης λόγω των αυξανόμενων επιτοκίων και της χαμηλότερης ζήτησης από το εσωτερικό και το εξωτερικό. Για όλους αυτούς τους λόγους, ανακόπηκε η πορεία ανάκαμψης της οικονομίας μετά τη βαθιά ύφεση του 2020.» Σημειώνεται ότι, σε σύγκριση με το 2019, 1 δηλαδή έτος πριν από την έναρξη της πανδημίας του κορωνοϊού, το γερμανικό ΑΕΠ το 2023 είναι μόλις 0,7% υψηλότερο. Υπενθυμίζεται, ακόμη, ότι το 2023 ο μέσος πληθωρισμός διαμορφώθηκε στο 5,9%.

Αναφορικά με το τρέχον έτος, οι εκτιμήσεις των ειδικών παραμένουν από επιφυλακτικές έως δυσοίωνες. Ο επικεφαλής οικονομολόγος της Commerzbank, J. Krämer – ο οποίος ήταν από τους λίγους που επέμενε ότι το 2023 θα υπάρξει τελικά μικρή ύφεση, όταν τα περισσότερα Ινστιτούτα και η Γερμανική Κυβέρνηση εμπορούμενοι από υπερβολική αισιοδοξία έκαναν λόγο για ήπια ανάπτυξη το περασμένο έτος – εκτιμά ότι ύφεση θα συνεχιστεί και το 2024 σε παρόμοια, μάλιστα, επίπεδα (-0,3%). Από την πλευρά του, ο Πρόεδρος του Ινστιτούτου Ifo (Μόναχο), C. Fuest, κάνει λόγο για «μέτριες προσδοκίες» το 2024: «Κατά την εκτίμησή μας, η οικονομική ανάπτυξη θα κυμανθεί κάπου μεταξύ 0 και 1%. Δεν αποκλείεται να έχουμε πάλι υποχώρηση σε αρνητικό έδαφος.»

Σύμφωνα με το Ινστιτούτο Μακροοικονομικής και Έρευνας Επιχειρηματικού Κύκλου (IMK – Ντύσσελτορφ), που συμεριζεται τις ως άνω απαισιόδοξες προβλέψεις για το 2024, η αναθεώρηση του Προϋπολογισμού 2024 πιθανώς να έχει επίσης αρνητικό αντίκτυπο, καθώς «το γερμανικό Κράτος μετατρέπεται σε ανάχωμα για την ανάπτυξη. Οι μειωμένες ευκαιρίες χρηματοδότησης από το Κράτος, ιδιαίτερα η περικοπή κονδυλίων στο Ταμείο για το Κλίμα και τον Μετασχηματισμό (KTF), είναι πιθανό να επιδράσουν ανασταλτικά στην προθυμία των εταιρειών να επενδύσουν.» Το IMK, που τελεί υπό την αιγίδα της Γερμανικής Συνομοσπονδίας Συνδικάτων (Deutscher Gewerkschaftsbund), στρέφει τα πυρά του κατά του συνταγματικά κατοχυρωμένου «Φρένου Χρέους», το οποίο θεωρεί υπεύθυνο για τη δυσχέραση των επενδύσεων, που σχετίζονται με την κλιματική προστασία και τις υποδομές.

-Η γερμανική οικονομία αναμένεται εισέλθει σε φάση ανάπτυξης από β' εξάμηνο 2024

Σύμφωνα με την πλέον πρόσφατη αξιολόγηση της γερμανικής οικονομίας από την DEUTSCHE BANK, αυτήθα βρίσκεται φέτος σε μεταβατικό στάδιο: Θα ξεκινήσει τη νέα χρονιά σε καθεστώς ήπιας ύφεσης και ευρείας στασιμότητας, αλλά αναμένεται να καταγράψει εκ νέου ρυθμούς ανάπτυξης το β' εξάμηνο 2024.

Ο πληθωρισμός θα υποχωρήσει στοκοκτά στο 2%, καθώς οι κραδασμοί της προσφοράς εξαφανίζονται και η ΕΚΤ εκτιμάται ότι αρχίζει σταδιακή μείωση των επιτοκίων, αλλά εξακολουθούν να παραμένουν αβέβαιες οι μεσοπρόθεσμες (έως μακροπρόθεσμες) διαρθρωτικές επιπτώσεις της πανδημίας, των πολέμων στην Ουκρανία και την Μ. Ανατολή, της γεωπολιτικής και της κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεων από την Πράσινη Μετάβαση. Η ορατότητα για το που θα φτάσει η ανάπτυξη της οικονομίας και ο πληθωρισμός μετά το 2024 και μεσοπρόθεσμα εξακολουθούν να παραμένουν περιορισμένες.

Σύμφωνα με την DEUTSCHE BANK, οι επενδυτές θα πρέπει να εστιάσουν σε τρεις βασικούς παράγοντες που θα επηρεάσουν την πορεία της οικονομίας, αλλά και της Γερμανικής Εξωτερικής Πολιτικής στο μέλλον: νομισματική μετάδοση, αγορά εργασίας και ανταγωνιστικότητα.

Το εάν η συρρίκνωση θέσεων εργασίας είναι ισχυρή ή αδύναμη πιθανότατα θα καθορίσει εάν η αγορά εργασίας είναι πιο πιθανόν να επιβραδύνει την ανάπτυξη ή να τονώσει τον πληθωρισμό. Επίσης η ανταγωνιστικότητα έχει αγγίξει το χαμηλότερο επίπεδο όλων των εποχών παρά το γεγονός ότι οι τιμές του φ/α έχουν βελτιωθεί, και αυτό στην ουσία έφερε στην επιφάνεια ένα περίπλοκο και ευρύτερο πρόβλημα βιωσιμότητας.

Όσον αφορά τους τρεις καταλύτες για την θετική πορεία της οικονομίας (δηλαδή: την ήπια ύφεση, την ευρεία στασιμότητα και την ανάπτυξη) η Μελέτη της DEUTSCHE BANK προβαίνει στις ακόλουθες εκτιμήσεις:

1) δηλώνει περισσότερο απαισιόδοξη ως προς την ανάπτυξη, τουλάχιστον στο α' εξάμηνο του 2024. Η νομισματική μετάδοση ήταν ισχυρή και η αγορά εργασίας αποδυναμώνεται περισσότερο από ότι αναμενόταν. Συγχρόνως πιστεύει ότι η οικονομία βρισκόταν σε ήπια

ύφεση κατά το β' εξάμηνο 2023 και αυτό συνεχισθεί και για το α' τρίμηνο 2024 – η ανάπτυξη παραμένει ασθενής και στάσιμη μέχρι τα μέσα τ.έ.

2) αναμένει ότι ο πληθωρισμός στην Γερμανία θα προσεγγίσει έως τα μέσα 2024 το στόχο του 2%, ένα χρόνο νωρίτερα από ό,τι αναμένει η ΕΚΤ, ενώ παράλληλα εκτιμά ότι η αύξηση μισθών κορυφώνεται και ο πληθωρισμός το 2024 θα συνεχίσει καθοδικά (εκπλήττοντας ευχάριστα την ΕΚΤ) καθώς τα περιθώρια συμπιέζονται.

3) η μείωση των επιτοκίων από την ΕΚΤ αναμένεται ανακοινωθεί πριν από τα μέσα 2024 αν και θεωρείται περίπου σίγουρο ότι η ΕΚΤ θα αρχίσει να μειώνει σταδιακά τα επιτόκια από τον ερχόμενο Απρίλιο με περαιτέρω περικοπές 150 μονάδων βάσης για το 2024 και στην συνέχεια επιπλέον 50 μονάδων βάσης για το 2025.

-Εκτιμήσεις και εισηγήσεις ΔΝΤ για έξοδο της Γερμανίας από την ύφεση

Στον απόηχο ανακοίνωσης της Γ/Ομοσπονδιακής Στατιστικής Υπηρεσίας (Destatis) περί μείωσης του γ/ΑΕΠ κατά 0,3% το δ' τρίμηνο 2023, σύμφωνα με την τελευταία επισκόπηση του ΔΝΤ οικονομικές προβλέψεις για τη γ/Οικονομία παραμένουν απαισιόδοξες και για το 2024. Ειδικότερα, το ΔΝΤ αναμένει για τη γ/Οικονομία ισχυρή ανάπτυξη της τάξης του 0,5% το 2024 – αυτό το ποσοστό τοποθετεί πλέον την Γερμανία στην τελευταία θέση απόδοσης σε 16 τομείς των χωρών, όπως τα ανέλυσε συνολικά το ΔΝΤ.

Υπό κανονικές συνθήκες, η γ/Οικονομία θα ήταν σε θέση να ξεπεράσει τους παροδικούς κλυδωνισμούς, η τρέχουσα όμως συγκυρία προβληματίζει πλέον σοβαρά τους γ/αναλυτές και τον επιχειρηματικό κόσμο, με δεδομένο ότι αυξάνεται η πιθανότητα να μειωθεί μακροχρόνια η δυναμική ανάπτυξης. Αυτό φαίνεται να επιβεβαιώνεται και από το προσχέδιο της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης του Γ/ΥΠΟΙΚ, που θα παρουσιάσει περί τα μέσα Φεβρουαρίου, όπου εκτιμάται ότι το ετήσιο δυναμικό οικονομικής ανάπτυξης στη Γερμανία θα κυμανθεί από 0,6 έως 0,8% έως το 2028. Σε μία συγκριτική αναφορά αξίζει να σημειωθεί ότι αντίστοιχο ποσοστό για την περίοδο 1996-2022 ανερχόταν ετησίως κατά μ.ό. σε 1,2%.

Ως βασική αιτία για την είσοδο της οικονομίας σε μακρόχρονη υφεσιακή πορεία κατονομάζεται η δημογραφική αλλαγή και η μείωση του αριθμού ειδικευμένου ανθρωπίνου δυναμικού, η οποία σε συνδυασμό με την έλλειψη νέων επενδύσεων οδηγεί στη μείωση της βιομηχανικής παραγωγής.

Ο Επικεφαλής του ΔΝΤ, Pierre-Olivier Gourinchas ανέφερε ως πιθανές διεξόδους από τα ανωτέρω:

- την ανάγκη επέκτασης των ΑΠΕ και μείωσης των φόρων, οι οποίοι μπορούν να περιορίσουν τις αυξημένες ενεργειακές τιμές (από τις υψηλότερες στην Ευρώπη) με στόχο την ελάφρυνση των βιομηχανιών εντάσεως ενέργειας,

- τη βελτίωση του διεθνούς οικονομικού πλαισίου, από το οποίο μπορεί να επωφεληθεί η οικονομία. Πιο συγκεκριμένα το ΔΝΤ αύξησε τις προβλέψεις του για την παγκόσμια οικονομία, αναμένοντας για το 2024 ανάπτυξη κατά 3,1% και για το 2025 κατά 3,2%, ενώ εκτιμά ομοίως ότι οι κορυφαίοι εμπορικοί εταίροι Γερμανίας, ΗΠΑ και Κίνα θα μπορούσαν να αναπτυχθούν περισσότερο από το αναμενόμενο [κατά 2,1% και κατά 4,6% αντίστοιχα] – στοιχείο που είναι πιθανό να έχει θετικό αντίκτυπο στην οικονομία,

- την κατάρτιση από πλευράς Γερμανικής Κυβέρνησης ενός σαφούς σχεδίου με εκτεταμένη και συνεκτική ατζέντα μεταρρυθμίσεων και επενδυτικών σχεδίων και

- την μεταρρύθμιση του Συνταγματικού Κανόνα για το «Φρένο Χρέους», το οποίο περιορίζει το περιθώριο χορήγησης φορολογικών και επενδυτικών κινήτρων (και συνακόλουθα το επιχειρείν) στην Γερμανία. Με τη συγκεκριμένη εισήγηση συντάσσεται και η «Επιτροπή Σοφών» για τη γ/Οικονομία. Σε διαφορετική περίπτωση υπολογίζεται ότι τις επόμενες δεκαετίες το ποσοστό

χρέους θα μειωθεί περισσότερο από όσο χρειάζεται και έτσι θα περιοριστούν υπερβολικά τα δημοσιονομικά περιθώρια για την πραγματοποίηση επωφελών δαπανών στη Γερμανία.

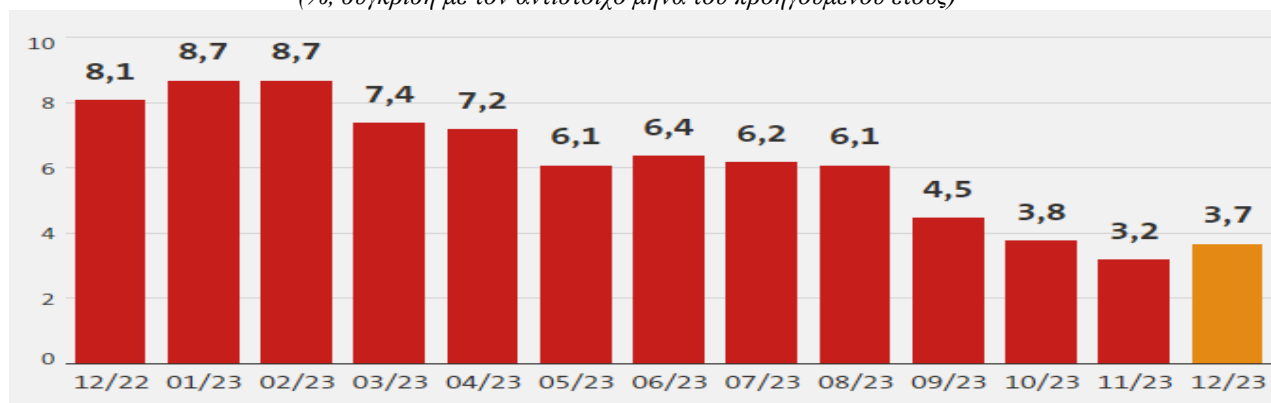
3. Αύξηση πληθωρισμού τον Δεκέμβριο 2023 –μέσος ετήσιος πληθωρισμός 2023 στο 5,9%

Ανοδικά κινήθηκε ο πληθωρισμός στη Γερμανία τον Δεκέμβριο 2023 και διαμορφώθηκε στο 3,7% έναντι 3,2% το Νοέμβριο 2023. Σημειώνεται ότι μεταξύ Ιουνίου και Νοεμβρίου 2023 ο πληθωρισμός είχε αποκλιμακωθεί, υποχωρώντας για 5 συναπτούς μήνες, από το 6,4% στο 3,2%, το χαμηλότερο σημείο από το καλοκαίρι του 2021. Τη μεγαλύτερη αύξηση τον περασμένο μήνα κατέγραψαν οι τιμές των τροφίμων (+4,5%) και ακολούθησαν οι ενεργειακές δαπάνες (+4,1%).

Πάντως, σε κάποιο βαθμό, η εν λόγω αύξηση είναι πλασματική, καθώς τον Δεκέμβριο 2022 (που θεωρείται στατιστικά «μήνας βάση» για τον υπολογισμό του τιμαρίθμου τον Δεκέμβριο 2023) το Γερμανικό Κράτος ανέλαβε εξ ολοκλήρου αλλά εφάπαξ το οικιακό ενεργειακό κόστος των καταναλωτών φ/α και τηλεθέρμανσης για ένα μήνα. Όπως αναφέρει χαρακτηριστικά η Γερμανική Στατιστική Αρχή (Destatis), «το μέτρο της λεγόμενης ‘επείγουσας βοήθειας Δεκεμβρίου’ της Ομ. Κυβέρνησης είχε επιβραδυντική επίδραση στον συνολικό δείκτη τιμών καταναλωτή τον Δεκέμβριο του 2022 και, κατά συνέπεια, είχε αυξητική επίδραση τον Δεκέμβριο του 2023». Για αυτόν το λόγο, ο S. Dullien, επιστημονικός διευθυντής του Ινστιτούτου Μακροοικονομικής και Έρευνας Επιχειρηματικού Κύκλου (Institut für Makroökonomie und Konjunkturforschung – IMK), θεωρεί ως «προσωρινό φαινόμενο» την εν λόγω αντιστροφή – λόγω «επίδρασης της βάσης σύγκρισης» (base effect) – της τάσης μείωσης του πληθωρισμού.

Μια σειρά κυβερνητικών αποφάσεων, όπως η αυξημένη τιμολόγηση των εκπομπών CO₂ βάσει των προβλέψεων του σχεδίου Αναθεωρημένου Προϋπολογισμού 2024 (€45/τόνο έναντι €40 που προέβλεπε το αρχικό Σχέδιο Προϋπολογισμού 2024 - η αντίστοιχη τιμολόγηση για το 2023 είναι €30 ανά τόνο) και η κατάργηση του μειωμένου συντελεστή ΦΠΑ στην οικιακή θέρμανση και την εστίαση προοιδαίνουν για περαιτέρω πληθωριστικές πιέσεις στις αρχές του τ.έ.

Πληθωρισμός στη Γερμανία ανά μήνα
(%, σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους)

Πηγή: DESTATIS – η τιμή για τον Δεκέμβριο 2023 αποτελεί προσωρινή πρόβλεψη

Σύμφωνα με τον επικεφαλής του Ινστιτούτου Ifo, C. Fuest, τις πληθωριστικές πιέσεις τροφοδοτούν επίσης «η απότομη αύξηση των μισθών, που οδηγεί σε υψηλότερες τιμές, ιδίως στις υπηρεσίες». Ωστόσο, ο T. Schulten, εμπειρογνώμων επί ζητημάτων συλλογικών διαπραγματεύσεων του συνδικαλιστικής επιρροής Ινστιτούτου Hans-Böckler-Stiftung, υπογραμμίζει ότι, ύστερα από μία ζετία πραγματικών απωλειών στο εισόδημα των εργαζομένων, των οποίων η αγοραστική δύναμη κινείται ακόμη στα επίπεδα του 2016, υπάρχει

μεγάλη πίεση στο πλαίσιο των συλλογικών διαπραγματεύσεων για ποσοστιαία διηγήφεις αυξήσεις μισθών.

Μηνιαία και ετήσια μεταβολή πληθωρισμού στη Γερμανία την τελευταία 20ετία

(%, μηνιαία σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους – γκρι γραμμή – και ετήσια σύγκριση με το αμέσως προηγούμενο έτος – μπλε γραμμή)

Πηγή: DESTATIS – η τιμή για τον ετήσιο πληθωρισμό 2023 αποτελεί προσωρινή πρόβλεψη

Παρόλα αυτά, ο Dullien εκτιμά ότι «η γενικότερη πτωτική τάση του πληθωρισμού παραμένει κυρίαρχη», κάτι που αναμένει να αποτυπωθεί στην πορεία του δομικού πληθωρισμού, για τον υπολογισμό του οποίου δεν λαμβάνονται υπόψη οι τιμές τροφίμων και ενέργειας λόγω της ευμεταβλητότητας που τις χαρακτηρίζει. Άλλωστε, η Bundesbank είχε πρόσφατα προβλέψει ότι ο πληθωρισμός θα υποχωρήσει στο 2,7% το 2024 και στο 2,5% το 2025. Ωστόσο, ο Dullien παραδέχεται ότι οι προαναφερθείσες κυβερνητικές αποφάσεις – ιδίως δε η αυξημένη τιμολόγηση των εκπομπών CO₂ – θα καθυστερήσει την αποκλιμάκωση του πληθωρισμού. Σύμφωνα με τον επικεφαλής οικονομολόγο της DZ Bank, M. Holstein, «αυτός είναι ένας από τους λόγους που εμείς στη Γερμανία απέχουμε ακόμη πολύ από το στόχο του 2%, που έχει θέσει η ΕΚΤ για το 2024».

Σημειώνεται ότι ο μέσος πληθωρισμός το 2023 διαμορφώθηκε στο 5,9% – το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό ετήσιου πληθωρισμού από την επανένωση της Γερμανίας – έναντι 6,9% το 2022 και 3,1% το 2021.

4. Συνέντευξη Πρόεδρου Bayer: Τρόποι διεξόδου από την «κρίση εμπιστοσύνης» που αντιμετωπίζει η χώρα

Συνέντευξη εφ’ όλης της ύλης για τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Οικονομία και η Επιχειρηματικότητα στη Γερμανία, παραχώρησε ο Οικονομολόγος, Δρ. Norbert Winkeljohann, Πρόεδρος από το 2020 του Διοικ. Συμβουλίου του γ/κολοσσού ‘BayerAG’ και Αναπλ. Πρόεδρος στο ΔΣ της ‘Deutsche Bank’.

Ο κ. Winkeljohann [μετέχει επίσης στα Διοικ. Συμβούλια και άλλων μεγάλων γ/Επιχειρήσεων (Georgsmarienhütte Holding, Sievert, Bohnenkamp)] ήταν πρώην επικεφαλής στην διεθνή Ελεγκτική και Συμβουλευτική εταιρεία ‘PWC’ στο Παράρτημα Γερμανίας (2010-2018) έχει προσκληθεί να καταθέσει στην Bundestag ως μέλος ειδικών οικονομικών επιτροπών, στις ακροάσεις της Οικονομικής Επιτροπής, ενώ κατά το παρελθόν προήδρευσε στην Ομοσπονδιακή Επιτροπή για την Ανάπτυξη και την Καινοτομία του Οικονομικού Συμβουλίου της CDU.

Όπως δήλωσε, η γερμανική οικονομία υποφέρει αυτή τη στιγμή από «κρίση εμπιστοσύνης», από την οποία ωστόσο μπορεί να εξέλθει ισχυρότερη, εφόσον υπάρξει συντονισμένη δράση από όλες τις πλευρές σε συνδυασμό με τον πολιτικό σχεδιασμό από Γερμανική Κυβέρνηση: εάν

δεν σταματήσει ο φαύλος κύκλος της καταστροφικής κριτικής στη χώρα, τότε είναι σίγουρο ότι σε δέκα χρόνια η Γερμανία δεν θα περιλαμβάνεται στα πλέον οικονομικά εύρωστα κράτη του κόσμου.

Ως βασικό τρόπο διεξόδου από την τρέχουσα κρίση (μηδενική οικονομική ανάπτυξη, έλλειψη ειδικευμένων εργαζομένων, καθυστέρηση στην ενεργειακή μετάβαση) κατονόμασε την ανάγκη ενίσχυσης των δυνατών σημείων της γ/Επιχειρηματικότητας (συνδυασμός μεγάλων εισηγμένων εταιρειών/μικρομεσαίων επιχειρήσεων/start-ups που δραστηριοποιούνται σε σημαντικούς κλάδους όπως η μηχανολογία και τα χημικά), προκειμένου η Γερμανία να σταματήσει να διολισθαίνει στους παγκόσμιους δείκτες καινοτομίας και να σταματήσουν να εκρέουν προς το εξωτερικό καίριες επενδύσεις.

Ως προς τον ρόλο του Κράτους σε αυτό, ανέφερε ότι το υφέρπον -από την δεκαετία 1970- πρόβλημα της εκπαίδευσης εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού επιλυθεί άμεσα και για τον σκοπό αυτό υποστήριξε ότι μπορούν να συμβάλουν τα Ομοσπονδιακά Κονδύλια.

Σύμφωνα με τον Winkeljohann, η Γερμανία θα πρέπει να καθορίσει και να προωθήσει συστηματικά συγκεκριμένες προτεραιότητες σε ό,τι αφορά τη βιομηχανική της πολιτική, που να στραφεί κυρίως στην Καινοτομία και την Επιστημονική Έρευνα στοχεύοντας σε τεχνολογικούς τομείς όπου η Γερμανία και συνολικά η ΕΕ μπορούν να καταστούν ισχυρές μελλοντικά (μηχανολογία, χημεία, ενέργεια). Δεδομένης μάλιστα της ιλιγγιώδους ταχύτητας των νέων εξελίξεων σε παγκόσμιο επίπεδο, η Γερμανία πρέπει να αναλογιστεί ότι έχουν αλλάξει οι όροι της περαιτέρω τεχνολογικής ανάπτυξής της, όπως συνέβη και στις ΗΠΑ, όπου η χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης τις οδήγησε στην ανάπτυξη νέων τεχνικών στο πεδίο της ιατρικής.

Σε ό,τι αφορά τον βαθμό εμπλοκής των εκπροσώπων της αγοράς, ο Winkeljohann υπογράμμισε τον βαρυσήμαντο ρόλο των Διευθ. Συμβούλων (CEOs), οι οποίοι καλούνται εφεξής να συμμετέχουν ενεργά στα πολιτικά δρώμενα για το μέλλον και την ανταγωνιστικότητα της γ/Οικονομίας, είτε πρόκειται για ζητήματα θεσμικού δικαίου, φορολογίας, εκπαίδευσης, ηηακόμα και για θέματα μετανάστευσης, κάνοντας μία σαφή αναφορά στη στάση που έχουν λάβει πολλές γ/Επιχειρήσεις κατά του Αντισημιτισμού και των σχετικών θέσεων της ακροδεξιάς γ/Πολιτικής Παράταξης 'AfD'.

Στη συνέχεια, ο Winkeljohann κάνοντας ιστορική αναδρομή στον τύπο των CEOs που επικράτησε στην Γερμανία, αρχής γενομένης από τα μεταπολεμικά χρόνια, επεσήμανε ότι σήμερα χρειαζόμαστε μια νέα γενιά CEOs που θα εστιάζει στην αγορά γνωρίζοντας τι χρειάζονται πραγματικά οι πελάτες και πώς το αντίστοιχο προϊόν μπορεί να αναπτυχθεί βέλτιστα. Ως προς τη βασική δεξιότητα ενός σημερινού καλού CEO ανέφερε ότι αυτός θα πρέπει να είναι ικανός να αμφισβητεί συνεχώς τα πράγματα γύρω του, επιφέροντας ενδεχομένως καινοτόμες αλλαγές.

Στο πλαίσιο αυτό ανέφερε την απόφαση που ο ίδιος είχε υποστηρίξει σθεναρά προ μηνών, [σ.σ. και δημιούργησε έκπληξη σε πολλούς στο εσωτερικό της Γερμανίας] αναφορικά με τον διορισμό του Αμερικανού Bill Anderson, ως Διευθύνοντος Σύμβουλου της Bayer AG, ο οποίος επιχειρεί έκτοτε να αναδιαρθρώσει την εταιρεία με ένα σχέδιο που κινείται σε τρεις κατευθύνσεις: ενίσχυση της απόδοσης, σαφή εστίαση σε προϊόντα και καινοτομίες (με μετρήσιμα, σαφή και γρήγορα αποτελέσματα από την έρευνα), και πελατοκεντρική προσήλωση.

Το πρόγραμμα αναδιάρθρωσης του Anderson επικρίνεται ως το πιο «ριζοσπαστικό» από όσα έχουν εφαρμοστεί έως σήμερα στις εισηγμένες γ/Επιχειρήσεις, με δεδομένο ότι στοχεύει σε διαθρωτικές αλλαγές και στη μείωση των πολλαπλών ιεραρχικών επιπέδων – ήτοι στη συγχώνευση συγγενών τμημάτων, την πάταξη της γραφειοκρατίας και των συναφών κινδύνων

για περιορισμό υπεράριθμου προσωπικού με «κύμα» απολύσεων - που δεν συνάδει με την μεταπολεμική εταιρική κουλτούρα στην Γερμανία.

Ως προς το μέλλον της γ/Φαρμακοβιομηχανίας, ο Winkeljohann υποστήριξε ότι έχει καλές προοπτικές, αλλά πρέπει να γίνουν ακόμη πολλά, όπως επί παραδείγματι η δημιουργία στο Βερολίνο, ενός (παρόμοιου με αυτό στη Βοστώνη) «συμπλέγματος» Πανεπιστημιακής, Ιατρικής και Επιχειρηματικής Κοινότητας, με στόχο την από κοινού ανάπτυξη πρωτοπόρων κυτταρικών και γονιδιακών θεραπειών.

Τέλος, σε σχέση με το ακανθώδες από πλευράς Βιοηθικής, ζήτημα της συλλογής δεδομένων από ασθενείς στον κλάδο της βιοτεχνολογίας προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για ερευνητικούς σκοπούς -κάτι το οποίο έχει ευρέως επικριθεί- ο Winkeljohann σημείωσε ότι αυτή παραμένει σημαντική καθώς δεν πρόκειται για κατάργηση της προστασίας προσωπικών δεδομένων – επίσης εμφανίστηκε πεπεισμένος ότι σταδιακά θα επανέλθει και η εμπιστοσύνη των ατόμων συνολικά απέναντι στην επιστήμη.

5. Άρθρο Bloomberg για την εξαιρετικά άνιση κατανομή πλούτου στη Γερμανία

Στον απόηχο ολοένα περισσότερων ειδήσεων για την υφεσιακή πορεία της γ/Οικονομίας, με ενδιαφέρον συγκρατείται, λόγω αναφορών και συγκρίσεων με τη χώρα μας, το νέο άρθρο στον ιστότοπο Bloomberg, με τίτλο: *«Η Γερμανία είναι πλούσια, ωστόσο οι Γερμανοί είναι φτωχοί και θυμωμένοι»*, το οποίο αναλύει τους λόγους για τους οποίους έχει επανέλθει στο προσκήνιο ένα από παλαιότερα προβλήματα στη Γερμανία: η εξαιρετικά άνιση κατανομή του πλούτου και η φτωχοποίηση του μέσου νοικοκυριού στη χώρα.

Αρθογράφος επικαλείται έρευνα της Γ/Bundesbank σύμφωνα με την οποία η αξία περιουσιακών στοιχείων που δημιούργησε το μέσο νοικοκυριό στη Γερμανία το 2021 ανήλθε σε € 106 χιλ. Αυτό, ωστόσο, δημιούργησε την λανθασμένη εντύπωση ότι το 2021 τα εισοδήματα και περιουσιακά αγαθά των γ/νοικοκυριών κινήθηκαν πλησίον αυτών των τιμών, ενώ στην πραγματικότητα η συνολική αξία της περιουσίας του 40% των γ/νοικοκυριών δεν ξεπέρασε τις €45 χιλ., ενώ μόλις το 10% των γ/νοικοκυριών συγκεντρώνει περιουσιακά στοιχεία αξίας τουλάχιστον €725 χιλ.

Η εικόνα γίνεται πιο ζοφερή σε βάρος της Γερμανίας, όταν τα εν λόγω ποσά συγκριθούν με την μέση τιμή στην Ευρωζώνη και στα λοιπά ΚΜ ΕΕ. Μάλιστα, ως χαρακτηριστικό παράδειγμα αναφέρεται η Ελλάδα, όπου εκεί, κατά το β' τρίμηνο 2023, η καθαρή αξία συνόλου περιουσιακών αγαθών του μέσου νοικοκυριού ανήλθε σε €97 χιλ., ενώ η αντίστοιχη καταγραφόμενη τιμή στη Γερμανία ήταν ελάχιστα υψηλότερη, ανερχόμενη σε €106 χιλ.

Πάντως, την εν λόγω κατάσταση επιβεβαιώνουν και τα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), σύμφωνα με τα οποία, σε χειρότερη θέση από τη Γερμανία βρίσκονται μόνο τα εισοδήματα των μέσων νοικοκυριών σε Ουγγαρία, Εσθονία, Λιθουανία και Λετονία – επομένως η Γερμανία κατατάσσεται πολύ πιο κάτω από τον μ.ό. εισοδημάτων των νοικοκυριών της Ευρωζώνης (€150 χιλ.)

Μπορεί μεν το μέσο νοικοκυριό στη Γερμανία έως σήμερα να μην χρειαζόταν υψηλά εισοδήματα για την άνετη διαβίωσή του (χάρη στις υψηλής ποιότητας γ/δημόσιες υπηρεσίες) ωστόσο μετά το ξέσπασμα του πολέμου στην Ουκρανία έχει αυξηθεί σημαντικά η εισοδηματική φτώχεια και μαζί ο πληθωρισμός και η άνοδος τιμών, ιδίως των ενοικίων [σ.σ. στην Γερμανία, λιγότερα από τα μισά γ/νοικοκυριά έχουν ιδιόκτητο σπίτι] που έχουν «καταβαραθρώσει» τους πραγματικούς μισθούς και την αγοραστική δύναμη των γ/νοικοκυριών.

Ειδικότερα το 2022, σύμφωνα με το Ινστιτούτο Οικονομικών Ερευνών του γ/Ιδρύματος Hans-Boekler, υπό συνθήκες φτώχειας ζούσαν στη Γερμανία το 17% των πολιτών, το 10% ζούσε υπό

σοβαρές συνθήκες φτώχειας, ενώ συγκεκριμένα για το Κρατίδιο/πόλη του Βερολίνου οι αναφορές για διαβίωση υπό κακές συνθήκες περιλαμβάνουν και το 25% των παιδιών/ανηλίκων. Μάλιστα κατά τη δεκαετία 2010-2019 αυξήθηκε κατά 40% στη Γερμανία ο αριθμός των πολιτών που διέθεταν λιγότερο από το 50% του μέσου εισοδήματος.

Κορυφαίοι οικονομολόγοι συνεχίζουν πάντως να επικρίνουν το φορολογικό σύστημα της Γερμανίας, επειδή το βάρος επωμίζονται ιδιαίτερα οι μισθωτοί, με τους φόρους περιουσίας και κληρονομιάς να παραμένουν χαμηλοί συγκριτικά με άλλες χώρες της Ευρωζώνης. Έτσι, μακροπρόθεσμα, εφόσον δεν μεταρρυθμιστεί το γ/φορολογικό σύστημα, η εργασιακή απασχόληση θα τεθεί σε μειονεκτική θέση.

Ως εκ τούτου, σύμφωνα πάντα με το άρθρο, δεν πρέπει να προκαλούν εντύπωση οι μαζικές απεργιακές κινητοποιήσεις στην Γερμανία των αγροτών, οδηγών φορτηγών και των εργαζομένων στους γ/σιδηροδρόμους γιατί υποδηλώνουν την έντονη αντίδραση τους προς την οικονομική πολιτική της Γ/Κυβέρνησης, την οποία το δεξιό λαϊκιστικό κόμμα AfD προσπαθεί να προσεταιρισθεί προς όφελός του.

Αναφορικά με την άνοδο του AfD, ο αρθρογράφος του Bloomberg διακρίνει την εξής ειρωνεία: οι αυξανόμενοι υποστηρικτές του διαθέτουν κατά βάση χαμηλά εισοδήματα, οπότε δεν αναμένεται να επωφεληθούν από το πρόγραμμά του επειδή το εν λόγω ακροδεξιό κόμμα έχει δηλώσει σαφώς ότι αντιτίθεται στην φορολόγηση του κεφαλαίου.

Συμπερασματικά, το Bloomberg θεωρεί ότι «το να επιτραπεί σε περισσότερους πολίτες να συμμετάσχουν στα οφέλη της οικονομικής ευημερίας στην Γερμανία, θα συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό στην μείωση της υποστήριξης για ριζοσπαστικά πολιτικά κόμματα και στην άμβλυνση του θυμού που βράζει αυτή τη στιγμή σε μεγάλες ομάδες της χώρας».

6. Επιστολή κορυφαίων επιχειρηματικών ενώσεων προς τον Καγκελάριο Scholz

Οι Πρόεδροι των κορυφαίων γ/Επιχειρηματικών Ενώσεων [Ομοσπονδιακής Ένωσης Εργοδοτών Ενώσεων (BDA), Ομοσπονδιακής Ένωσης Βιομηχανίας (BDI), Ένωσης Εμπορικών και Βιομηχανικών Επιμελητηρίων (DIHK) και Κεντρικής Ένωσης Βιοτεχνών (ZDH)] συνυπέγραψαν επιστολή στις αρχές της εβδομάδας, απευθυνόμενη στον Καγκελάριο Scholz (SPD), με την οποία καλούν την Γ/Κυβέρνηση να υιοθετήσει διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις με στόχο την προώθηση της οικονομικής «αφύπνισης» στην Γερμανία.

Πιο συγκεκριμένα, όπως αναφέρεται στην επιστολή, *«η Γερμανία γίνεται λιγότερο ελκυστική ως επενδυτικός προορισμός, και αυξάνεται η μετεγκατάσταση της γ/βιομηχανικής παραγωγής στο εξωτερικό. Εάν δεν υπάρξουν άμεσα νέες επενδύσεις, είναι αναπόφευκτο να συρρικνωθεί η γερμανική μεσαία τάξη και δεν θα μπορεί να επιτευχθεί ο μετασχηματισμός προς την κλιματική 'ουδετερότητα'».*

Από την πλευρά της, η Γερμανική Κυβέρνηση έκανε λόγο για «πολύ ευπρόσδεκτη» πρωτοβουλία. Ειδικότερα ο ΥΠΟΙΚ, C. Lindner (FDP) ανέφερε ότι *«η επάνοδος σε αναπτυξιακή τροχιά της οικονομίας αποτελεί πλέον κορυφαία κυβερνητική προτεραιότητα, μετά την εξυγίανση του Κρατικού Προϋπολογισμού για το 2024»*, η σχετική συζήτηση για τη ψήφιση του οποίου από την Ολομέλεια της Bundestag σχεδιάζεται να λάβει χώρα την Παρασκευή (02/02).

7. Κορύφωση αγροτικών κινητοποιήσεων στη Γερμανία

Με μια εντυπωσιακή συγκέντρωση στην καρδιά του Βερολίνου, μπροστά από την Πύλη του Βρανδεμβούργου, κορύφωσαν στις 15.01 οι Γερμανοί αγρότες τις κινητοποιήσεις τους, οι οποίες ξεκίνησαν ως ένδειξη διαμαρτυρίας στα σχέδια της Γερμανικής Κυβέρνησης για

περικοπές φοροελαφρύνσεων, αλλά σταδιακά διευρύνθηκαν, επεκτάθηκαν σε ολόκληρη την επικράτεια, με συχνά φαινόμενα παρακώλυσης της κυκλοφορίας προσώπων και αγαθών, και έλαβαν χαρακτήρα συνολικότερης έκφρασης δυσaréσκειας στην οικονομική πολιτική της Γ/Κυβέρνησης.

Υπενθυμίζεται ότι στην ενδοκυβερνητική Πολιτική Συμφωνία που είχε επιτευχθεί στα μέσα Δεκεμβρίου 2023 για την αναθεώρηση του Προϋπολογισμού 2024, μετά την απόφαση (15.11) του Ομ. Συνταγματικού Δικαστηρίου (BVerfG), είχε αρχικώς προβλεφθεί η άμεση κατάργηση των σχετικών με το αγροτικό ντίζελ φορολογικών ελαφρύνσεων (βλ. σχετικά ανωτέρω). Ωστόσο, οι αγροτικές ενώσεις απέρριψαν ως ανεπαρκή τη μερική υποχώρηση της Κυβέρνησης ζητώντας «την πλήρη ανατροπή των φορολογικών επιβαρύνσεων» και αποφάσισαν να εντείνουν τις κινητοποιήσεις διαμαρτυρίας, τις οποίες κορύφωσαν με τη χθεσινή μαζική συγκέντρωση, εξαιτίας της οποίας παρέλυσε η κυκλοφορία στο κέντρο της πρωτεύουσας. Σύμφωνα με εκτιμήσεις των γερμανικών αρχών, στην εν λόγω συγκέντρωση συμμετείχαν 10.000 άτομα και 6.000 τρακτέρ. Οι διοργανωτές ανεβάζουν τον αριθμό των συμμετεχόντων στους 30.000, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι επαγγελματίες οδηγοί φορτηγών, που διαμαρτύρονται για την αύξηση των διοδίων των φορτηγών οχημάτων (Lkw-Maut), αλλά και για την αύξηση των τιμών CO₂ το 2024-2025.

Κατά τη διάρκεια της συγκέντρωσης διαμαρτυρίας οι επικεφαλής των αγροτών εμφανίστηκαν αμετακίνητοι στις θέσεις τους, απαιτώντας την ανάκληση του συνόλου των κυβερνητικών μέτρων που τους θίγουν και αρνούμενοι να συζητήσουν τις συμβιβαστικές προτάσεις της Κυβέρνησης. Χαρακτηριστικές είναι οι δηλώσεις του J. Rukwied, Προέδρου του Γ/Συνδέσμου Αγροτών (Deutscher Bauernverband), της ισχυρότερης αγροτικής ένωσης, ο οποίος κατέστησε σαφές ότι οι γ/αγρότες δεν πρόκειται να δεχθούν έναν «άδικο συμβιβασμό» και δεν θα σταματήσουν τις κινητοποιήσεις τους, αν η Κυβέρνηση δεν επαναφέρει πλήρως το αφορολόγητο για το αγροτικό ντίζελ.

Η αντιμετώπιση του Γ/ΥΠΟΙΚ και Προέδρου του συγκυβερνώντος FDP από τους συγκεντρωμένους αγρότες είναι ενδεικτική της ηλεκτρισμένης ατμόσφαιρας που επικρατεί: ο Lindner επιχείρησε να απευθυνθεί στους συγκεντρωμένους, επισημαίνοντας ότι δεν μπορεί να υποσχεθεί «σήμερα περισσότερη κρατική βοήθεια από τον ομοσπονδιακό Προϋπολογισμό, αλλά θα μπορούσαμε να επιδιώξουμε περισσότερη ελευθερία για τις εταιρείες του κλάδου και λιγότερη γραφειοκρατία, μέτρα που αξίζει να προωθήσουμε μαζί». Ωστόσο, και παρά την παρέμβαση του Rukwied, ο Γ/ΥΠΟΙΚ αντιμετώπισε διαρκή γιουχαΐσματα και επιθετικά συνθήματα, ενώ η ομιλία του διακοπτόταν επανειλημμένως από το πλήθος. Σημειώνεται ότι, κατά τη διάρκεια της ομιλίας του, ο Lindner άφησε αιχμές κατά της μεταναστευτικής πολιτικής της Κυβέρνησης, αναφέροντας χαρακτηριστικά ότι «με ενοχλεί να μιλάω για περικοπές ενόπιον μιας σκληρά εργαζόμενης μεσαίας τάξης, ενώ την ίδια στιγμή άνθρωποι παίρνουν χρήματα στη χώρα μας για να μη κάνουν τίποτα», αποστροφή που προκάλεσε την έντονη αντίδραση της Συμπροέδρου του αντιπολιτευόμενου κόμματος της Αριστεράς (Die Linke), J. Wissler, η οποία ζήτησε την παραίτηση του Γ/ΥΠΟΙΚ.

Πάντως, παρά την τεταμένη ατμόσφαιρα και την δημόσια εικόνα αδιεξόδου που έχει επικρατήσει στην κοινή γνώμη, οι διεργασίες και οι διαπραγματεύσεις μεταξύ των δύο πλευρών συνεχίζονται με αθόρυβο πλην εντατικό ρυθμό. Είναι χαρακτηριστικό ότι, την ώρα που αποδοκιμαζόταν έντονα ο Lindner, εκπρόσωποι των αγροτών πραγματοποιούσαν συνάντηση στο κτήριο του Ομ. Κοινοβουλίου (Bundestag) με τους επικεφαλής των κοιν. ομάδων των τριών συγκυβερνώντων κομμάτων (SPD, Πρασίνων, FDP), οι οποίοι προσπαθούν να καταρτίσουν συμβιβαστικό «οδικό χάρτη» για τον αγροτικό τομέα.

Σε τι ακριβώς θα συνίστανται οι νέες κυβερνητικές προτάσεις δεν είναι ακόμη σαφές, ιδίως από τη στιγμή που ο Lindner απορρίπτει κατηγορηματικά περαιτέρω υποχωρήσεις στο θέμα του αγροτικού ντίζελ. Πάντως, ο αρμόδιος Υπουργός Γεωργίας, C. Özdemir (Πράσινοι), διατύπωσε

την πρόταση για την επιβολή μιας «εισφοράς αλληλεγγύης υπέρ των αγροτών», με τη λογική ότι «ακόμη και λίγα σεντς παραπάνω ανά κιλό κρέατος θα σήμαιναν ότι οι αγρότες μας μπορούν να προστατεύσουν καλύτερα τα ζώα, το κλίμα και τη φύση – αυτό δηλαδή που τους ζητούμε όλοι». Ωστόσο, η πρόταση Özdemir συναντά την αντίδραση οικονομολόγων, με χαρακτηριστικότερη αυτή της Καθηγήτριας και μέλους της Επιτροπής Σοφών, V. Grimm, η οποία την απορρίπτει κατηγορηματικά και υποστηρίζει ότι «αντί για πολλές ιδέες μικρής κλίμακας που επανέρχονται περιοδικά στο προσκήνιο, αυτό που χρειαζόμαστε είναι μια συνεκτική μεταρρυθμιστική ατζέντα, που θα μπορεί να εξηγηθεί στους ανθρώπους».

Σε κάθε περίπτωση, οι αγρότες θεωρούν ότι εξέπεμψαν με επιτυχία τα μηνύματα που επιθυμούσαν και τώρα επιλέγουν να τηρήσουν στάση αναμονής για περιορισμένο χρονικό διάστημα, έως ότου αποκρυσταλλωθούν οι νέες συμβιβαστικές προτάσεις της Γερμανικής Κυβέρνησης.

B. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ – ΚΛΑΔΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ / ΕΙΔΗΣΕΙΣ

1. ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ: Εκτιμήσεις για αύξηση των δαπανών για ταξίδια και διακοπές το 2024 – Στην κορυφή των προτιμήσεων παραμένου Ελλάδα και Τουρκία

Σύμφωνα με εκτιμήσεις για το 2024 της Γερμανικής Ταξιδιωτικής Ένωσης (Deutsche Reiseverband – DRV) του μεγαλύτερου Συνδέσμου της Τουριστικής Βιομηχανίας, αναμένεται περαιτέρω ήπια αύξηση των δαπανών των Γερμανών ταξιδιωτών, σε συνέχεια της τουριστικά επιτυχημένης περυσινής χρονιάς. Για την ανάπτυξη των εν λόγω μοντέλων προβλέψεων, η DRV συνεργάστηκε με εταιρείες συμβούλων και αναλυτών της γ/τουριστικής αγοράς.

Συγκεκριμένα, η DRV αναμένει ότι φέτος οι Γερμανοί θα δαπανήσουν συνολικά €78 δις (+4% σε ετήσια βάση) σε ταξιδιωτικές υπηρεσίες (οργανωμένες διακοπές ή ιδιωτικά ταξίδια με τουλάχιστον μία διανυκτέρευση). Σύμφωνα με τον Πρόεδρο της DRV, N. Fiebig, αναμένεται να καταγράψουν ιδιαίτερη άνθηση τα ταξίδια μεγάλων αποστάσεων με διημέρια ετήσια αύξηση ταξιδιωτών και πωλήσεων (+11% και +18% αντίστοιχα σε ετήσια βάση). Ως πιο ελκυστικοί μακρινοί τουριστικοί προορισμοί θεωρούνται οι ΗΠΑ, η Αυστραλία, η Ταϊλάνδη και η Ινδονησία.

Παρόλα αυτά, όπως αναφέρεται χαρακτηριστικά στην έκθεση της DRV, «οι ανατολικοί προορισμοί μεσαίων αποστάσεων – ιδίως μάλιστα η Τουρκία και η Ελλάδα – θα παραμείνουν σημαντικός μοχλός ανάπτυξης της γ/ταξιδιωτικής αγοράς και για το 2024».

Ωστόσο, η DRV εκτιμά ότι παρά την ως άνω ήπια αύξηση των ταξιδιωτικών δαπανών των Γερμανών, ο συνολικός αριθμός τους ενδεχομένως να μειωθεί ελαφρά το 2024 συγκριτικά με πέρυσι, ενώ σε καμία περίπτωση δεν θα φτάσει στα επίπεδα της προ-πανδημικής περιόδου. Σύμφωνα με τον Fiebig πρόκειται για ένα δυνητικά σοβαρό κοινωνικό ζήτημα καθώς «πολλοί Γερμανοί λόγω του αυξημένου κόστους δεν θα έχουν την οικ. δυνατότητα το 2024 για ταξίδι διακοπών». Επίσης, δεν είναι ακόμη σαφές, πώς θα επηρεάσει τις τιμές των τουριστικών προϊόντων και την ταξιδιωτική ζήτηση η σχεδιαζόμενη από τη Γ/Κυβέρνηση αύξηση του «φόρου εναέριας κυκλοφορίας» (Luftverkehrssteuer), ο οποίος επιβαρύνει όλες τις εμπορικές και επιβατικές πτήσεις. Για τον λόγο αυτό, η DRV καλεί τη Γ/Κυβέρνηση να λάβει μέτρα ελάφρυνσης του κόστους των ταξιδιωτικών δαπανών των πολιτών.

Σε κάθε περίπτωση, η θετική πορεία των προ-κρατήσεων για το καλοκαίρι του 2024 υποδηλώνει ότι παραμένει ικανοποιητικός ο αριθμός των γ/ταξιδιωτών που κλείνουν νωρίς τις καλοκαιρινές τους διακοπές και εκμεταλλεύονται εγκαίρως τις ευκαιρίες που τους προσφέρουν οι τουριστικοί πράκτορες προσπαθώντας κατ' αυτό τον τρόπο να περιορίσουν τα έξοδά τους. Λόγω της αύξησης των οικογενειακών δαπανών, που οφείλεται κυρίως στην εκρηκτική άνοδο

του πληθωρισμού το 2023, εκτιμάται ότι τα περισσότερα γ/νοικοκυριά θα εστιάσουν σε 1 - 2 βασικά ταξίδια διακοπών / αναψυχής (αντί για 3-5 όπως έκαναν μέχρι τώρα).

Από την τάση αυτή, φαίνεται να πλήττονται περισσότερο οι χειμερινοί προορισμοί (για διακοπές για σκι κλπ. τους πρώτους μήνες του χρόνου, σε συνδυασμό με τις χειμερινές σχολικές διακοπές), όπως και τα μεμονωμένα ταξίδια κοντινών αποστάσεων με αυτοκίνητο, ενώ αντίστοιχα ευνοούνται οι καλοκαιρινοί προορισμοί, γεγονός που εξηγεί τη διατήρηση της Ελλάδας στην κορυφή των προτιμήσεων των γ/τουριστών.

2. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑ- ΠΤΩΧΕΥΣΕΙΣ

-Αυξητική η πορεία πτωχεύσεων σε σημαντικούς τομείς της γερμανικής οικονομίας

Ανησυχητικές διαστάσεις λαμβάνει θέμα αυξανόμενων πτωχεύσεων και αιτήσεων αφερεγγυότητας που υποβάλλουν αρκετές γερμανικές επιχειρήσεις, με σημαντικούς τομείς της οικονομίας να πλήττονται από τις αρνητικές αυτές εξελίξεις.

Στο λιανικό εμπόριο η συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων εισέρχονται στην σχετικά αδύναμη περίοδο των πωλήσεων στις αρχές του νέου έτους, όπου τα 2/3 των λιανοπωλητών να διαμαρτύρονται για χαμηλότερες πωλήσεις κατά την εορταστική περίοδο των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς συγκριτικά προς το προηγούμενο έτος.

Επίσης στον τομέα των κατασκευών υπολογίζεται ένα ποσοστό 80% περισσότερων πτωχεύσεων για το 2023 σε όλες τις κατηγορίες κύκλου εργασιών. Το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η αίτηση πτώχευσης του Ομίλου Signa. Ωστόσο, οι χρηματοδότες ακινήτων προειδοποιούν ότι η κορύφωση της κρίσης στην αγορά ακινήτων επίκειται μόνο για την φετινή χρονιά. Όπως αναφέρει το στέλεχος της εταιρείας συμβούλων Ernstand Young (EY), Andreas Warner, ειδικός σε θέματα αναδιάρθρωσης «καθώς οι τράπεζες έχουν γίνει πολύ επιφυλακτικές με νέα δάνεια, μπορούμε να περιμένουμε να δούμε μεγάλο αριθμό αναδιρθρώσεων και πτωχεύσεων στο τομέα των ακινήτων. Επιπλέον, η πτώση των τιμών στην αγορά ακινήτων θα μπορούσε να προκαλέσει επακόλουθα προβλήματα».

Εκτός των τομέων των λιανικών πωλήσεων και των ακινήτων, ο αριθμός των υποθέσεων αναδιάρθρωσης και αφερεγγυότητας γίνεται ιδιαίτερα αισθητός και στο κλάδο της αυτοκινητοβιομηχανίας. Οι πρώτες απολύσεις και η μείωση των θέσεων εργασίας δείχνουν ότι ο συγκεκριμένος κλάδος αντιμετωπίζει ένα δύσκολο έτος προσαρμογής. Οι διάφοροι προμηθευτές έχουν προχωρήσει ήδη σε τεράστιες προκαταρκτικές επενδύσεις στην έρευνα και ανάπτυξη για την ηλεκτροκίνηση, αλλά η επένδυση αυτή αποδίδει πολύ πιο αργά, εν μέρει επειδή οι πωλήσεις ηλεκτρικών αυτοκινήτων είναι υποτονικές. Άλλοι τομείς που βρίσκονται αντιμέτωποι με αυξανόμενα ποσοστά αιτήσεων πτώχευσης είναι ο τομέας της υγειονομικής περίθαλψης, όπου μόνο το 7% των κλινικών έχει κέρδος. Σύμφωνα με αναλυτικά στοιχεία της γ/Ομοσπονδίας Νοσηλευτικών Ιδρυμάτων (DKG – Deutsche Krankenhaus Gesellschaft), για το 2023 κατεγράφησαν 38 μεγάλες πτωχεύσεις φορέων εκμετάλλευσης νοσοκομείων, κέντρων κοινωνικής φροντίδας ή υπηρεσιών φροντίδας, σημειώνοντας αύξηση 171%, ενώ για το τρέχον έτος αναμένεται περαιτέρω αύξηση του αριθμού των πτωχεύσεων. Σύμφωνα με τον αρμόδιο γ/Φορέα, μόνο ένα 7% των κλινικών ανέμενε πλεόνασμα για το 2023, σε σύγκριση με 44% το 2021.

Επίσης αύξηση των αιτήσεων πτώχευσης και αφερεγγυότητας παρατηρείται και στον κλάδο της εστίασης, όπου ο κύριος λόγος για αυτό είναι η μεγάλη αύξηση του συντελεστού ΦΠΑ στα τρόφιμα, από 7% σε 19% με την έλευση του νέου έτους. Το 75% των επιχειρήσεων εστίασης εκτιμούν ότι ο αριθμός των επισκεπτών θα μειωθεί, ενώ η ένωση του κλάδου Dehoga προειδοποιεί ότι μέχρι τα τέλη περασμένου Νοεμβρίου περισσότερα από 15.000 εστιατόρια, καφετέριες και μπάρ κινδύνευαν να χαρακτηριστούν ως αφερέγγυες.

Επιπροσθέτως συγκρατείται ότι μόνο για το 2023, οι πτωχεύσεις νεοφυών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στη Γερμανία ξεπέρασαν τις 300, καταγράφοντας αύξηση των συνολικών πτωχεύσεων κατά 65% σε σχέση με το 2022 και αύξηση κατά 33% συγκριτικά προς το 2021. Τα ανωτέρω στοιχεία περιγράφουν μια εξόχως απογοητευτική κατάσταση, η οποία επιδεινώνεται έτι περαιτέρω εάν ληφθεί υπόψη και το γεγονός της επιπλέον κατάθεσης 15.000 νέων αιτήσεων πτώχευσης, σημειώνοντας αύξηση κατά 26% σε σύγκριση προς το προηγούμενο έτος. Τις αρνητικές αυτές εξελίξεις σχολιάζει και ο ΔΣ της γ/Ένωσης Νεοφυών Επιχειρήσεων (Deutscher Verband für Start-ups), C. Stresing, αναφέροντας ότι δεν αναμένει κάποια μελλοντική βελτίωση της κατάστασης.

Ιδιαίτερα εκτιμάται ότι οι συνεχιζόμενοι αυξητικοί ρυθμοί των αιτήσεων πτώχευσης θα συνεχισθούν και για το τρέχον έτος, γεγονός το οποίο θα μπορούσε να έχει ως άμεση συνέπεια κύμα χρεωκοπίας σε περίπτωση που εξαντληθεί κάθε ενδιάμεση χρηματοδότηση σε συνδυασμό με την ένδεια νέων υποψήφιων επενδυτών. Το δυσμενές αυτό κλίμα συμβάλλει στην δημιουργία κλίματος αβεβαιότητας και ανασφάλειας με την επιχειρηματική κοινότητα να κρατά έντονα επιφυλακτική στάση προκειμένου τοποθετήσει τα κεφάλαιά της. Μερικές από τις γνωστές νεοφυείς επιχειρήσεις οι οποίες ήδη από την περασμένη χρονιά είχαν ήδη ανακοινώσει την πτώχευσή τους είναι η εταιρεία έρευνας για την παραγωγή ηλεκτρικών αυτοκινήτων Sono Motors, το διαδικτυακό εμπόριο λιανικών πωλήσεων, Social Chain και η εταιρεία κατασκευής λογισμικού κατά της απάτης, Fraugster. Σε μεγάλο ποσοστό προκύπτει ότι οι περισσότερες των γ/επιχειρήσεων αναγκάστηκαν να οδηγηθούν σε αίτηση πτώχευσης λόγω της έλλειψης των αναγκαίων εισροών από επενδυτές και της αδυναμίας τους να ανταπεξέλθουν από μόνες τους στις υποχρεώσεις τους.

-Τρίτη κατά σειρά αίτηση πτώχευσης ιστορικής επιχείρησης Galeria Karstadt Kaufhof

Αναλυτικά δημοσιεύματα γερμανικού τύπου αναφέρονται εκτενώς στην τρίτη κατά σειρά αίτηση πτώχευσης που πρόκειται να καταθέσει η ιστορική Επιχείρηση Galeria Karstadt Kaufhof, ενώ κύκλοι της επιχείρησης δεν θέλησαν να σχολιάσουν τις νεώτερες εξελίξεις, όπως αυτές προδιαγράφονται και αφορούν στην επιβίωσή της. Παρά τα σκληρά μέτρα που ελήφθησαν το προηγούμενο διάστημα, όπως οι μεγάλες περικοπές θέσεων εργασίας, η διακοπή λειτουργίας διαφόρων υποκαταστημάτων της επιχείρησης και των πολυετών προσπαθειών αναδιάρθρωσης η επιχείρηση εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα και να βρίσκεται σε καθεστώς βαθειάς κρίσης.

Σύμφωνα με τις νεότερες εξελίξεις η κατάσταση επιδεινώνεται περισσότερο και οδηγείται σε αδιέξοδο καθώς η επιχείρηση είναι υποχρεωμένη να σεβαστεί την τήρηση βασικών προθεσμιών οι οποίες λήγουν την επόμενη εβδομάδα. Συγκεκριμένα μόλις έληξε η διαχείριση έκτακτης ανάγκης, στην άρση της οποίας μοναδική λύση, σύμφωνα με τους γνωρίζοντες το συγκεκριμένο θέμα, είναι η καταβολή του υπέρογκου χρέους, συνολικού ποσού 200 εκατομμυρίων €, χρέους το οποίο βαρύνει την μητρική εταιρεία Signa Retail Selection AG.

Δεδομένης όμως της εξίσου αδιέξοδης κατάστασης που επικρατεί στην μητρική της Galeria Karstadt Kaufhof, εταιρεία και η οποία οδηγεί στην αδυναμία αποπληρωμής του χρέους, το όλο ζήτημα λαμβάνει σημαντικά αρνητικές διαστάσεις. Επίσης αβεβαιότητα κυριαρχεί για το είδος της διαδικασίας αφερεγγυότητας που θα ακολουθηθεί σε περίπτωση που κατατεθεί η τρίτη αίτηση πτώχευσης, ενώ συγχρόνως αναπάντητο παραμένει το ερώτημα για το ποιος θα αναλάβει, εν μέσω του αδιεξόδου που έχει δημιουργηθεί, την ευθύνη για την διαχείριση του καθεστώτος αφερεγγυότητας.

Παράλληλα οι επιφυλάξεις των πιστωτών φέρονται να είναι πολύ υψηλές και οι προκαταρκτικές συνομιλίες φαίνεται ότι διεξάγονται με όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, ως επίσης και αυτούς με τους οποίους η επιχείρηση έχει οικονομικές εκκρεμότητες. Σύμφωνα με τις διαδικασίες που θα ακολουθηθούν μετά και την κατάθεση της τρίτης αίτησης πτώχευσης, η

επιτροπή των πιστωτών θα περιλαμβάνει τις ασφαλιστικές εταιρείες εμπορικών πιστώσεων, τις τράπεζες, το συμβούλιο των εργαζομένων καθώς και την Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση μέσω του Ταμείου Οικονομικής Σταθεροποίησης (WSF – Wirtschaftsstabilisierungsfonds). Επίσης κύκλοι της Κυβέρνησης εκτιμούν ότι και αν ακόμη η επιχείρηση ενταχθεί σε καθεστώς αφερεγγυότητας, η βοήθεια προς αυτή είναι εγγυημένη. Οι μισθοί και τα ημερομίσθια 12.000 περίπου εργαζομένων θα καταβληθούν κανονικά εντός χρονικής περιόδου τριών μηνών, θέμα το οποίο αποτέλεσε αντικείμενο εκτεταμένων συζητήσεων στις προκαταρκτικές συνομιλίες.

Όσον αφορά το κλίμα που επικρατεί μεταξύ των 12.000 εργαζομένων με μόνιμη θέση απασχόλησης, είναι αρκετά τεταμένο και προκαλεί σοβαρές ανησυχίες για το εργασιακό μέλλον όλων των απασχολούμενων στην επιχείρηση. Η όλη κατάσταση επιβαρύνεται έτι περαιτέρω με την δυσάρεστη θέση στην οποία έχει περιέλθει η μητρική εταιρεία Signa, η οποία έχει ανοιχτές οφειλές και χρέη προς διάφορες συνεταιριστικές τράπεζες και ταμειυτήρια.

Χαρακτηριστικά αναφέρεται ότι χρηματοπιστωτικό ίδρυμα από την Βαυαρία είχε προχωρήσει σε καταβολή δανείου, συνολικού ύψους 60 εκατομμυρίων €, σε θυγατρική εταιρεία της μητρικής εταιρείας Real Estate Rene Benko. Λήπτης του εν λόγω δανείου ήταν πρώην πολυκατάστημα στο κέντρο του Ντύσσελντορφ, την πρώην έδρα των καταστημάτων Galeria Karstadt Kaufhof. Επιπλέον και με βάση όλα τα στοιχεία που αφορούν το συγκεκριμένο θέμα είναι ότι η τράπεζα «Volksbank Raiffeisen Memmingen» είναι και το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα το οποίο είχε προχωρήσει στην έγκριση και καταβολή του δανείου των 60 εκατ. €. Παρά το γεγονός ότι το πολυκατάστημα της Galeria Karstadt είχε διακόψει την λειτουργία του από τον Οκτώβριο 2020, λειτουργούσε ακόμη στον Όμιλο της Signa με έδρα την Κολωνία.

-Μαζικές περικοπές θέσεων εργασίας σε βασικούς προμηθευτές αυτοκινητοβιομηχανιών

Σύμφωνα με πρόσφατες ανακοινώσεις των συνδικαλιστικών φορέων των εργαζομένων στη γερμανική αυτοκινητοβιομηχανία και κυρίως στο τομέα των προμηθευτών διαβλέπουν μαζικές περικοπές θέσεων εργασίας στις εργοστασιακές μονάδες έως το 2030. Οι αδυναμίες και τα προβλήματα με τα οποία είναι αντιμέτωπη η οικονομία, οι συνεχιζόμενες υψηλές πληθωριστικές πιέσεις και η σταδιακή μετάβαση στην ηλεκτροκίνηση δημιουργούν την ανάγκη για εξοικονόμηση πόρων. Μεταξύ των προμηθευτών της αυτοκινητοβιομηχανίας που οδηγούνται σε περικοπές θέσεων εργασίας είναι η ZFFriedrichshafen, η RobertBosch και η Continental. Σε περισσότερο δυσμενή θέση βρίσκεται η ZFFriedrichshafen η οποία, σύμφωνα με τους εκπροσώπους των εργαζομένων, μελετά σενάρια κατάργησης έως και 12.000 θέσεις εργασίας με χρονικό ορίζοντα έως το 2030. Οι αδυναμίες της γ/Οικονομίας, η μετάβαση στην ηλεκτροκίνηση και τα υψηλά χρέη με τα οποία είναι αντιμέτωπη η συγκεκριμένη επιχείρηση δημιουργούν ένα αρνητικό κλίμα για την λειτουργία της επιχείρησης. Όπως δηλώνει ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας, Achim Dietrich, *«η εταιρεία εξετάζει το ενδεχόμενο να παγώσει τις προσλήψεις στη Γερμανία και να μεταφέρει εργασίες σε χώρες με σημαντικά χαμηλότερο μισθολογικό κόστος»*.

Από την άλλη πλευρά, εκπρόσωπος της Διοίκησης της εταιρείας, δήλωσε ότι *«οι ανησυχίες του συμβουλίου εργαζομένων βασίζονται σε ακραία σενάρια και ξεπερασμένες υποθέσεις»*. Για το ίδιο θέμα η Διευθύντρια Ανθρώπινου Δυναμικού της εταιρείας, Dr. Lea Corzilius, δήλωσε ότι *«η ZF συνεχίζει να επενδύει σημαντικά στις γερμανικές εγκαταστάσεις της»*.

Με τα ίδια προβλήματα είναι αντιμέτωπες και άλλες επιχειρήσεις προμηθευτών των αυτοκινητοβιομηχανιών. Συγκεκριμένα η Bosch, ο μεγαλύτερος προμηθευτής αυτοκινήτων, προτίθεται να προχωρήσει σε περικοπή 1.200 θέσεων εργασίας, εκ των οποίων οι 950 θέσεις αφορούν τις δραστηριότητες της εταιρείας στη Γερμανία. Τα προβλήματα με τα οποία είναι αντιμέτωπη η γ/Οικονομία και ο υψηλός πληθωρισμός, ως αποτέλεσμα της αύξησης των τιμών της ενέργειας και των πρώτων υλών, αναγκάζουν την εταιρεία να προχωρήσει στη λήψη δυσάρεστων αποφάσεων και παράλληλα να προχωρήσει σε εξοικονόμηση πόρων.

Επίσης η Continental σχεδιάζει να προχωρήσει σε περικοπή 5.000 θέσεων σε παγκόσμιο επίπεδο, συμπεριλαμβανόμενων περισσότερων από 1.000 θέσεις εργασίας στις εγκαταστάσεις της στην Γερμανία, καθώς ο τομέας που ασχολείται με επιμέρους συστήματα αυτοκινήτων θα μειωθεί σε πέντε από έξη εργοστασιακές μονάδες.

Με αφορμή τις αρνητικές αυτές εξελίξεις, ο Διευθυντής του Center of Automotive Management (CAM), Prof. Dr. Stefan Bratzel, δήλωσε «δεν εκπλήσσομαι πραγματικά, καθώς οι συνέπειες της ταχείας μεταμόρφωσης της αυτοκινητοβιομηχανίας μόλις τώρα γίνονται εμφανείς. Φοβάμαι ότι αυτό είναι μόνο η αρχή. Σε αυτή την δεκαετία αναμένουμε μείωση κατά 20% του αριθμού των εργαζομένων στις αυτοκινητοβιομηχανίες και τους προμηθευτές στην Γερμανία». Παράλληλα υπογράμμισε ότι το «το υψηλό ενεργειακό κόστος και τα γραφειοκρατικά εμπόδια θέτουν την Γερμανία υπό αυξανόμενη πίεση στον διεθνή ανταγωνισμό».

-SAP: Στρατηγική αναδιάρθρωσης και επενδύσεων σε τεχνολογίες Τεχνητής Νοημοσύνης

Η εταιρεία λογισμικού SAP προχώρησε στην ανακοίνωση του σχεδιασμού της για μία νέα στοχευόμενη στρατηγική ανάπτυξης της για το 2024, στο πλαίσιο της συνεχιζόμενης εσωτερικής αναδιοργάνωσής της, η οποία θα την αναγκάσει να προβεί, όπως εκτιμούν εδώ αναλυτές, στην περικοπή 8.000 θέσεων εργασίας σε παγκόσμιο επίπεδο.

Όπως ανέφερε ο Διευθύνων Σύμβουλος της, C. Klein, η SAP εστιάζει σε μια κομβική για το μέλλον της εταιρείας επένδυση στον τομέα της Τεχνητής Νοημοσύνης (AI) και υπηρεσιών cloud, η οποία όμως θα οδηγήσει σε αναδιάρθρωση των αναγκών της σε ειδικότητες εργαζομένων. Η εταιρεία επιχειρεί τα τελευταία χρόνια να γίνει πιο ανθεκτική στις διεθνείς ταλαντώσεις και να έχει ένα ευέλικτο σχέδιο έκτακτης ανάγκης, βελτιστοποιώντας την παραγωγή της μέσω ανασχεδιασμού της εφοδιαστικής της αλυσίδας, κάνοντας καλύτερη χρήση των δεδομένων ανάλυσης, διαφοροποιώντας το δίκτυο προμηθευτών της και προσφέροντας στους υπαλλήλους της νέα εργαλεία και εκπαίδευση στην πορεία προετοιμασίας τους προς το μέλλον.

Η SAP εκτιμά το κόστος αναδιάρθρωσης σε περίπου €2 δις, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων θα δαπανηθεί κατά το α' εξάμηνο τ.έ. Η νέα στρατηγική αναμένεται να έχει μικρό αντίκτυπο στα έσοδα της εταιρείας για το 2024, ωστόσο από το 2025 αναμένεται να αυξήσει κατά €500 εκ. τα λειτουργικά της κέρδη. Οι μέτοχοι της SAP αντέδρασαν καταρχήν θετικά, με δεδομένο ότι στοιχεία και προβλέψεις που δημοσίευσε η εταιρεία, κατά την ανακοίνωση των ως άνω στοχεύσεών της, χαρακτηρίστηκαν από τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα και οικονομικούς αναλυτές ως «πολύ σταθερές».

Σύμφωνα με τη SAP, σχεδιασμός είναι όπως ο αριθμός των εργαζομένων για το 2024 παραμείνει ίδιος με το 2023 (108.000 εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης), ενώ σε βάθος χρόνου ο αριθμός των θέσεων εργασίας που θα περικοπεί θα εξισορροπηθεί από προσλήψεις άλλων ειδικοτήτων, με δεδομένο ότι για τη SAP παραμένει απαραίτητη η «μεταμόρφωση» του προφίλ του εργατικού δυναμικού της. Εκτιμήσεις εδώ αναλυτών, πάντως, αναφέρουν ότι 2 στους 3 εργαζόμενους της SAP εκτός Γερμανίας (όπου το ισχύον εργασιακό θεσμικό πλαίσιο είναι αρκετά προστατευτικό) κινδυνεύουν με απώλεια της θέσης εργασίας τους.

3. ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ: Εκτεταμένες απεργιακές κινητοποιήσεις Γερμανικών Σιδηροδρόμων

Στον απόηχο των αλλαγών στην Πολιτική Συμφωνία για τον αναθεωρημένο Προϋπολογισμό 2024, στις οποίες προχώρησαν οι επικεφαλής του τρι-κομματικού Κυβ. Συνασπισμού, με στόχο αφενόρτον κατευνασμό των αγροτών που πραγματοποίησαν στα μέσα του μήνα δυναμικές κινητοποιήσεις με διαμαρτυρίες εκατοντάδων τρακτέρ στους δρόμους όλης της χώρας, και αφετέρου τη χρηματοδότηση του εκσυγχρονισμού των Γερμανικών Σιδηροδρόμων, η

Γερμανική Ένωση Μηχανοδηγών (GDL) προχώρησε αρχικά σε τριήμερη παγγερμανική απεργία (10-12/01).

Πιο συγκεκριμένα, η Συνομοσπονδία GDL, μετά τη λεγόμενη "εκεχειρία των Χριστουγέννων" που είχε προαναγγείλει ότι εν όψει της εορταστικής περιόδου δεν θα προβεί σε απεργιακές κινητοποιήσεις έως τις 7 Ιανουαρίου, κάλεσε τώρα τα μέλη της στην DeutscheBahn και σε λοιπούς παρόχους σιδηροδρομικών μεταφορών να ξεκινήσουν νέες πολυήμερες απεργιακές κινητοποιήσεις στο πλαίσιο της κλιμακούμενης διαμάχης για τις συλλογικές διαπραγματεύσεις (η οποία αποτελεί μέχρι σήμερα την μακροβιότερη εργατική διαμάχη).

Αίτημα των συνδικάτων των εργαζομένων στα τρένα παραμένει η μείωση των ωρών εργασίας από 38 σε 35/εβδομάδα, με πλήρεις αποδοχές, αυξήσεις €555/μήνα, και εφάπαξ «επίδομα πληθωρισμού». Προοπτική συμφωνίας δεν διαφαίνεται για την ώρα, με δεδομένο ότι στις 08.01 απερρίφθη από τους εργαζόμενους η νέα πρόταση της εργοδοτικής πλευράς που είχε προσπαθήσει να αποτρέψει τις κινητοποιήσεις – αλλά επί ματαίω ως κατεδείχθη εκ του αποτελέσματος. Βασικό εμπόδιο συνιστά το αίτημα του μειωμένου ωραρίου, που συνεχίζει να μη γίνεται δεκτό από τους εργοδότες.

Καθώς όλα δείχνουν, αναμένεται να πληγεί καίρια το 80% της συνήθους επιβατικής και εμπορικής κίνησης μέσω σιδηροδρόμων για τις μεγάλες αποστάσεις, ενώ θα υπάρξουν και εκτεταμένοι περιορισμοί στις τοπικές/περιφερειακές μεταφορές, σε αντιστοιχία των περσινών κινητοποιήσεων όταν είχαν επηρεαστεί και καθυστερήσει εκατομμύρια επιβάτες και παραδόσεις αγαθών. Το πώς θα επηρεαστεί συνολικά η φετινή κίνηση στο δίκτυο μένει να δειχθεί, αλλά η Deutsche Bahn αναφέρει ότι δεν είναι σε θέση να εγγυηθεί καμία διαδρομή – η πλήρης εξομάλυνση των δρομολογίων αναμένεται μέσα στο Σ/Κ.

Σε κάθε περίπτωση, όπως και στις προηγούμενες απεργιακές κινητοποιήσεις, οι σιδ. πάροχοι έχουν μεριμνήσει να παρέχουν μόνο ένα έκτακτο πρόγραμμα με περιορισμένα δρομολόγια για τους επιβάτες που θα πρέπει να ταξιδεύσουν, ενώ ξεκαθάρισαν ότι οι θιγόμενοι επιβάτες δεν θα μπορούν να ασκήσουν για τον οιοδήποτε λόγο τα δικαιώματα που απορρέουν από ακύρωση του ταξιδιού τους λόγω απεργίας (αλλαγή εισιτηρίου, επιστροφή κομίστρου κλπ.).

Η Deutsche Bahn και η σιδηροδρομική εταιρεία Transdev υπέβαλαν πάντως κατεπείγουσα αίτηση στο Εργατικό Δικαστήριο της Φρανκφούρτης με αίτημα προσωρινής διαταγής για διακοπή της απεργίας, την οποία κρίνουν άνευ νομικής βάσης.

Προς τα τέλη του μήνα, η σύγκρουση εξελίχθηκε σε «μετωπική», με δεδομένο ότι η Συνομοσπονδία GDL κάλεσε τα μέλη της σε νέα απεργιακή κινητοποίηση έξι ημερών (24-29/01) απορρίπτοντας νέα συμβιβαστική πρόταση που κατέθεσε στις 19/01 η Διοίκηση της DeutscheBahn.

Στη νέα πρόταση της Διοίκησης προς τους εργαζόμενους περιλαμβάνεται μείωση του χρόνου εργασίας κατά μία ώρα από 01.01.2026, για τους μηχανοδηγούς αύξηση κατά 4,8% στους μισθούς από τον Αύγουστο 2024, καταβολή μπόνους 5% από τον Απρίλιο 2025 και εφάπαξ «αποζημίωση πληθωρισμού» αμέσως μετά την επίτευξη συμφωνίας. Επίσης, σύμφωνα με την νέα πρόταση, η νέα συλλογική σύμβαση εργασίας θα πρέπει να έχει διάρκεια 32 μηνών. Σύμφωνα με την ανακοίνωση – απάντηση του συνδικαλιστικού οργάνου των εργαζομένων δεν φαίνεται να υπάρχει ίχνος επιθυμίας για επίτευξη συμφωνίας, ενώ παράλληλα τονίζει ότι με την 3^η (και υποτίθεται βελτιωμένη) πρότασή της, η Διοίκηση των σιδηροδρόμων δείχνει για άλλη μία φορά ότι συνεχίζει στην προηγούμενη πορεία της άρνησης και της αντιπαράθεσης.

Εκ διαμέτρου αντίθετη άποψη έχει από τη δική της πλευρά η Διοίκηση της Deutsche Bahn, η οποία σύμφωνα με δηλώσεις εκπροσώπου της αναφέρει ότι «η Deutsche Bahn στηρίζεται στους συμβιβασμούς, η GDL οξύνει την διαμάχη», μετά την αρνητική απάντηση των συνδικαλιστών και χαρακτηρίζει ανεύθυνο το γεγονός ότι οι εργαζόμενοι δεν επιστρέφουν στις

διαπραγματεύσεις, παρά τη νέα προσφορά της Διοίκησης. Σε άλλο σημείο των δηλώσεών του, ο εκπρόσωπος της Διοίκησης αναφέρει «όποιος δεν έρχεται στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων με μια προσφορά αυξήσεων έως και 13% και την πιθανότητα εβδομάδας 37 ωρών με τον ίδιο μισθό, ενεργεί απολύτως ανεύθυνα». Για το ίδιο θέμα σε δηλώσεις του ο επικεφαλής της Διεύθυνσης Ανθρ. Δυναμικού της Deutsche Bahn, Martin Seiler, ανέφερε «η GDL δεν χρησιμοποιεί τις απεργίες ως έσχατη λύση, αλλά ως μέσο αυτοπροβολής».

Από την άλλη πλευρά οι εργαζόμενοι εμμένουν στις διεκδικήσεις τους για αύξηση 555 € μηνιαίως στις απολαβές τους, μείωση των ωρών εργασίας από 38 σε 35 την εβδομάδα για όσους εργάζονται σε βάρδιες, και καταβολή εφάπαξ «αποζημίωσης πληθωρισμού», ύψους 3000 €. Η Διοίκηση των σιδηροδρόμων θεωρεί το αίτημα για μείωση των ωρών εργασίας ανέφικτο να ικανοποιηθεί, καθώς αυτό θα οδηγούσε σε νέες προσλήψεις, τη στιγμή που διαπιστώνεται έλλειψη εξειδικευμένων εργαζόμενων στους σιδηροδρόμους.

Ο Υπουργός Μεταφορών V. Wissing (FDP) επέκρινε δριμύτατα την απεργιακή ανακοίνωση της GDL δηλώνοντας ότι η σύγκρουση στη Deutsche Bahn προσλαμβάνει όλο και πιο καταστροφικά χαρακτηριστικά, ενώ αδυνατεί να κατανοήσει αυτή την μορφή συλλογικών διαπραγματεύσεων.

Διαρκούς της οξυμμένης κατάστασης που έχει δημιουργηθεί, τα μηνύματα απογοήτευσης και οργής πολλαπλασιάζονται. Τα ετήσια στατιστικά στοιχεία απεικονίζουν πραγματικά το πρόβλημα με ποσοστό ακρίβειας στην τήρηση των δρομολογίων μόλις 64%, γεγονός που αποδεικνύει ότι μόνο δύο στα τρία ταξίδια τήρησαν το προγραμματισμένο πρόγραμμά τους. Η Διοίκηση της Deutsche Bahn αναγνωρίζει το πρόβλημα και το αποδίδει σε μεγάλο βαθμό στα πολλά έργα επισκευής που εκτελούνται κατά μήκος όλου του σιδ. Δικτύου. Γεγονός είναι ότι η υποδομή των σιδηροδρόμων στη Γερμανία έχει μείνει αρκετές δεκαετίες πίσω, χωρίς να γίνονται οι απαραίτητες παρεμβάσεις που θα βελτιώσουν την παρούσα κατάσταση. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες από την Deutsche Bahn με πλήρη, έγκαιρη και ασφαλή κάλυψη των δρομολογίων, έχει παρουσιάσει τέτοια επιδείνωση, που τον περασμένο Νοέμβριο σχεδόν τα μισά από τα δρομολόγια τραίνων μεγάλων αποστάσεων παρουσίαζαν σημαντικές καθυστερήσεις.

Οι γ/Σύνδεσμοι Αυτοκινητοβιομηχανίας (VDA) και Χημικής Βιομηχανίας υπογραμμίζουν, πάντως, ότι παρότι επιχειρήσεις-μέλη τους κατόρθωσαν έως ώρας να επιδείξουν ευπροσαρμοστικότητα στις προηγούμενες απεργιακές κινητοποιήσεις της DB, εν τούτοις με τη νέα εξαγγελθείσα εξαήμερη απεργία των γ/σιδηροδρόμων επιβαρύνονται υπερβολικά τα logistics των μεταφορών στη Γερμανία, ενώ παραμένει αμφίβολο εάν οι γ/Επιχειρήσεις με υψηλή εξάρτηση από τις σιδ. εμπορευματικές μεταφορές, θα καταφέρουν να αντισταθμίσουν τους νέους περιορισμούς.

Γ. ΕΝΕΡΓΕΙΑ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1. Παράδοση νέου FSRU και εν εξελίξει διαδικασίες για ολοκλήρωση ακόμα δύο πλωτών τερματικών σταθμών εντός του 2024

Η γερμανική ενεργειακή RWE παρέδωσε στις 1/1 (όπως είχε προγραμματιστεί) στην αρμόδια διαχειρίστρια Γ/Ομ. Αρχή 'Deutsche Energy Terminal GmbH (DET)' τον τερματικό σταθμό FSRU στον λιμένα Brunsbüttel (Κρατίδιο Schleswig-Holstein στην Β. Γερμανία) με στόχο να καταστήσει τον εν λόγω λιμένα στο μέλλον τον βασικό σταθμό εισαγωγής LNG στη χώρα.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σχεδόν ένα έτος μετά την πρώτη εισαγωγή LNG μέσω FSRU στο λιμένα Wilhelmshaven, τα επίσημα στοιχεία της Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Δικτύων (Bundesnetzagentur) καταδεικνύουν ότι οι εισαγωγές LNG μέσω των εσπευσμένα εγκατεστημένων τερματικών σταθμών FSRU στη Γερμανία υπολείπονται σημαντικά των

αρχικών στοχεύσεων της Γερμανικής Κυβέρνησης για 130 TWh. Ειδικότερα το εισαχθέν LNG έως τέλος Δεκεμβρίου 2023 ανήλθε σε 65,7 TWh, ήτοι το ήμισυ από το αρχικώς προϋπολογισθέν, ενώ κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου οι συνολικές εισαγωγές φ/α στη χώρα ανήλθαν σε 933,4 TWh. Ως εκ τούτου, δεν ξεπέρασε το 7% το μερίδιο εισαγόμενου LNG επί των συνολικών εισαγωγών φ/α στη Γερμανία.

Σύμφωνα με την Ομοσπονδιακή Ένωση Βιομηχανιών Ενέργειας και Νερού (BDEW) η συντριπτική πλειοψηφία εισαγωγών LNG (84%) προήλθε από τις ΗΠΑ, ενώ ο μεγαλύτερος εισαγωγέας φ/α στην Γερμανία για το 2023 είναι η Νορβηγία με 390 TWh ακολουθούμενη από την Ολλανδία με 232 TWh και το Βέλγιο με 197 TWh.

Στο πλαίσιο αυτό συγκρατείται ότι η Γερμανία κινείται με εσπευσμένο βηματισμό ώστε να θέσει σε λειτουργία τον προσφάτως ολοκληρωθέντα αγωγό που θα διασυνδέσει τον τερματικό σταθμό στο Wilhelmshaven με εγκαταστάσεις αποθήκευσης φ/α στο Leer και στη συνέχεια με το εθνικό δίκτυο φ/α, ενώ εκκίνησε παράλληλα κατεπείγουσα εισαγγελική έρευνα για διαπιστωθείσες δολιοφθορές ύψους € 1,6 εκ. που ήρθαν προσφάτως στο φως στον έτερο σχεδιαζόμενο αγωγό φ/α, οποίος θα διασυνδέσει τον τερματικό σταθμό στο Brunsbüttel με εγκαταστάσεις φ.α. στο Hetlingen.

Συνολικά για το 2023 ο μεγαλύτερος τερματικός σταθμός LNG στη Γερμανία ήταν εκείνος στο Wilhelmshaven, με τροφοδοσία 42,6 TWh, δεύτερος στη σειρά ήταν εκείνος στο Brunsbüttel με τροφοδοσία 12,8 TWh, ενώ ακολούθησαν οι δύο τερματικοί σταθμοί στο Lubmin με συνολική συνεισφορά 6,7 TWh. Σημειώνεται ότι ο τέταρτος τερματικός σταθμός LNG στο Stade θα εκκινήσει να λειτουργεί έως τις αρχές Φεβρουαρίου τ.έ.

Συγκρατείται, μάλιστα, ότι την περασμένη Δευτέρα (8/1) ανακοινώθηκε η επίτευξη συμφωνίας ανάμεσα στην λιθουανική Εταιρεία 'KNEnergies' και την DET για την ενοποιημένη εμπορική διαχείριση των τεσσάρων FSRU στη Γερμανία, μετά τον σχετικό διαγωνισμό που είχε προκηρυχθεί.

Σημειώνεται ότι σχεδιάζεται εντός του 2024 η ολοκλήρωση ακόμα δύο ακόμη πλωτών τερματικών σταθμών στο Wilhelmshaven και στη γ/Νήσο Rügen. Ωστόσο, πυκνώνουν στη Γερμανία οι επικριτές του ανωτέρω σχεδιασμού, οι οποίοι φοβούνται ότι τα εν εξελίξει έργα τερματικών σταθμών LNG δημιουργήσουν υποδομές ορυκτών καυσίμων χωρητικότητας μεγαλύτερης από αυτή που είναι απαραίτητη για να αντικατασταθούν οι εισαγωγές φ.α. από τη Ρωσία.

Στην αντίπερα όχθη, η Πρόεδρος του Εκτελεστικού Συμβουλίου της BDEW, K. Andreae δήλωσε προσφάτως ότι *«ακόμη και αν δεν μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε ακόμη πλήρως τις δυνατότητες των τερματικών σταθμών LNG στη Γερμανία, οι εν λόγω υποδομές αποτελούν σημαντικό δομικό στοιχείο για έναν ανεξάρτητο και ασφαλή ενεργειακό εφοδιασμό, με δεδομένο μάλιστα ότι αυτή τη χρονική στιγμή προσφέρουν το οικονομικότερο φ/α»*.

2. 4^η Συνεδρίαση του Κυβερνητικού Διαλόγου «Συμμαχία για τον Μετασχηματισμό» με θέμα την Κυκλική Οικονομία

Πραγματοποιήθηκε στις 23/01 στο Βερολίνο, η 4^η Συνεδρίαση της «Συμμαχίας για τον Μετασχηματισμό» με κεντρική θεματική την Κυκλική Οικονομία στην οποία προήδρευσε ο Καγκελάριος Scholz και μετείχαν επίσης από πλευράς Γερμανικής Κυβέρνησης ο Αντικαγκελάριος R. Habeck (Πράσινοι), η Υπουργός Περιβ/ντος S. Lemke (Πράσινοι), ο Υπουργός/Επικεφαλής της Καγκελαρίας, W. Schmidt και η Υπουργός Επικράτειας S. Ryglewski (SPD), καθώς και υψηλού επιπέδου εκπρόσωποι από την πολιτική, τις επιχειρήσεις, την επιστήμη και την κοινωνία των πολιτών.

Σημειώνεται ότι η «Συμμαχία για τον Μετασχηματισμό», αποτελεί από το 2021 έναν θεσμοθετημένο ετήσιο Κυβερνητικό Διάλογο με εκπροσώπους φορέων λήψης αποφάσεων, ο οποίος συμπεριλήφθηκε στη Συμφωνία Συνεργασίας του Τρι-κομματικού Κυβ. Συνασπισμού και αποσκοπεί στην από κοινού διαμόρφωση των απαραίτητων διαδικασιών κοινωνικο-οικονομικού μετασχηματισμού, ώστε να αναβαθμισθεί η Ψηφιοποίηση στην Γερμανία και να καταστεί η χώρα κλιματικά ουδέτερη.

Κεντρικό συμπέρασμα της φετινής Συνεδρίασης ήταν η συμφωνία για την περαιτέρω ενίσχυση της Κυκλικής Οικονομίας στη Γερμανία και η συστηματική συνεργασία όλων των ενδιαφερομένων μερών, προκειμένου η χώρα να καταφέρει να καταστεί πρωτοπόρος διεθνώς και να διαδραματίσει κομβικό ρόλο στην έρευνα και την τεχνολογία.

Πιο συγκεκριμένα, στο σχετικό Κοινό Ανακοινωθέν αναφέρεται ότι ο μετασχηματισμός προς την κυκλική οικονομία αποτελεί κεντρικό δομικό στοιχείο για μία βιώσιμη γ/Οικονομία, η οποία έτσι θα δημιουργήσει περιθώριο για ευκαιρίες ανάπτυξης και εργασιακής απασχόλησης στην Γερμανία. Η περαιτέρω ενδυνάμωση της κυκλικής οικονομίας θα συμβάλει επίσης στην επίτευξη των κλιματικών στόχων και την ελαχιστοποίηση των εξαρτήσεων της γ/Βιομηχανίας από τις πρώτες ύλες ενισχύοντας έτσι την κυριαρχία, την ασφάλεια ανεφοδιασμού και την ανθεκτικότητα, όχι μόνο της Γερμανίας αλλά και συνολικά της Ευρώπης.

Μετά το πέρας της Συνεδρίασης έκαναν δηλώσεις σε Κοινή Συνέντευξη Τύπου ο Καγκελάριος Scholz, η Πρόεδρος της Γ/Συνομοσπονδίας Συνδικάτων (DGB), Y. Fahimi, η Γ. Διευθύντρια της Ομοσπονδίας Βιομηχανιών (BDI) T. Gönner, ο Πρόεδρος της Ακαδημίας Μηχανικών Επιστημών (acatech), K. Niebert και ο Πρόεδρος της Ένωσης Προστασίας της Φύσης, T. Weber.

Τα αποτελέσματα της εν λόγω Συνεδρίασης σχεδιάζεται επίσης να ενσωματωθούν και στην Εθνική Γερμανική Στρατηγική για την Κυκλική Οικονομία (Nationale Kreislaufwirtschaftsstrategie-NKWS), η οποία περιέχει δεσμευτικούς στόχους έως το 2045 και σχετικά μέτρα υλοποίησης κατά την πορεία προς μία Κυκλική Οικονομία.

Δ. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ – ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

1. Προσωρινή διακοπή εργασιών στο Gigafactory της TESLA στο Βρανδεμβούργο

Σύμφωνα με δημοσιογραφικές πηγές, η διοίκηση της εταιρείας TESLA αποφάσισε την προσωρινή διακοπή για δύο εβδομάδες (από 29/1 έως 11/2) μεγάλου μέρους της παραγωγής ηλ. οχημάτων της στο νεότευκτο τεράστιο εργοστάσιο της στην τοποθεσία Grünheide του Βρανδεμβούργου (κοντά στο Βερολίνο) εξαιτίας των μεγάλων καθυστερήσεων στην παραλαβή απαραίτητων εξαρτημάτων, που μεταφέρονται από την Κίνα μέσω των θαλασσίων οδών Ερυθράς Θάλασσας και έχουν επηρεαστεί από την εκεί έκρυθμη κατάσταση ενόπλων συγκρούσεων.

Σημειώνεται ότι ο αμερικανός κολοσσός/κατασκευαστής ηλ. οχημάτων κατασκευάζει σε ετήσια βάση 250.000 ηλ. αυτοκίνητα στο Gigafactory του Grünheide από τον Μάρτιο 2022 απασχολώντας 11.500 υπαλλήλους, ενώ φιλόδοξο μακροπρόθεσμο στόχο της αποτελεί η ετήσια παραγωγή 1 εκ. οχημάτων, με τις ενώσεις των Γερμανών εργαζομένων και προστασίας του περιβάλλοντος να συνεχίζουν να εγείρουν ενστάσεις, δεδομένων των αυξημένων καταγεγραμμένων ατυχημάτων (περιβαλλοντικών και εργατικών).

Όπως δήλωσε η Tesla, οδηγήθηκε σε αυτήν την απόφαση με δεδομένο ότι σημαντικός αριθμός εξαρτημάτων που παρουσιάζουν πλέον σημαντικές ελλείψεις, προέρχονται αποκλειστικά από την Κίνα και τις αγορές της Ασίας, και δεν μπορεί να βρει άμεσα άλλους εναλλακτικούς προμηθευτές. Πρόσφατα μάλιστα, άλλες εταιρείες, μεταξύ των οποίων η κινεζική

αυτοκινητοβιομηχανία Geely και το σουηδικό πολυκατάστημα επίπλων IKEA, είχαν επίσης προειδοποιήσει για καθυστερήσεις στις παραδόσεις.

Σύμφωνα με το παγγερμανικό Σωματείο Εργαζομένων IG Metall, έως τώρα δεν υπάρχει κάποια επίσημη ενημέρωση αναφορικά με το αν θα επηρεαστεί η μισθοδοσία ή άλλα εργασιακά ζητήματα του προσωπικού, το οποίο με αυτή την απόφαση της διοίκησης της Tesla εξαναγκάζεται σε αποχή από την εργασία τους για τις επόμενες ημέρες.

Ο Διευθυντής της IG Metall για Βερολίνο-Βρανδεμβούργο και Σαξονία, D. Schulze κάλεσε τη διοίκηση του εργοστασίου να αναλάβει η ίδια το 100% των επιπτώσεων της διακοπής, ενώ η Tesla όταν ερωτήθηκε σχετικά δεν θέλησε να σχολιάσει πώς ακριβώς θα ρυθμιστεί αυτό το υποχρεωτικό «διάλειμμα» για το εργατικό δυναμικό, πάντως αποσαφήνισε ότι δεν τίθεται σε καμία περίπτωση εν αμφιβόλω η πληρωμή των εργαζομένων.

Αξίζει να αναφερθεί, ότι έχει αρχίσει να προκύπτει ένα σοβαρό κενό στις αλυσίδες εφοδιασμού στη Γερμανία συνεπεία του ότι οι θαλάσσιες διαδρομές μεταφοράς αλλάζουν, εξαιτίας των επιθέσεων στα εμπορικά πλοία τα οποία έχουν οδηγηθεί στο να παρακάμπτουν την Ερυθρά Θάλασσα -τη συντομότερη θαλάσσια δίοδο μεταξύ Ασίας και Ευρώπης και να επιλέγουν το Ακρωτήριο της Καλής Ελπίδας, διανύοντας έτσι σημαντικά μεγαλύτερη απόσταση σε πολλαπλάσιο χρόνο.

Καθώς σχολιάζουν οι γ/αναλυτές, οι επιθέσεις στην Ερυθρά Θάλασσα θα μπορούσαν γενικά να επιβραδύνουν όχι μόνο την ευρωπαϊκή οικονομία αλλά συνολικά και την παγκόσμια, καθώς μέσω της διαδρομής αυτής μεταφέρεται και πετρέλαιο.

Σύμφωνα με την Κεντρική Ένωση Βιομηχανικών/Εμπορικών Επιμελητηρίων (DIEK) αυτοί οι μεγαλύτεροι χρόνοι παράδοσης και το αυξανόμενο κόστος μεταφοράς και ασφάλισης, με τη μορφή υψηλότερων ναύλων, είναι θέμα χρόνου να αρχίσουν να έχουν άμεσα αντίκτυπο στις δραστηριότητες των γ/εταιρειών, γιατί οι πρώτες διακοπές στην παραγωγή καθίστανται ήδη ορατές επειδή οι αποθήκες έχουν αρχίσει να αδειάζουν.

Οι διαδικασίες στα γερμανικά λιμάνια είναι επίσης πιθανό να γίνουν πιο περίπλοκες επειδή τα πλοία φτάνουν αργότερα από το προγραμματισμένο. Η Γερμανία αναμένεται να πληγεί ιδιαίτερα, γιατί είναι αρκετά εξαρτημένη από τις εν λόγω παραδόσεις εμπορευματοκιβωτίων στους γ/λιμένες, με τον άμεσο αντίκτυπο να γίνεται πρώτα ορατός από τις γ/ΜμΕπιχειρήσεις, όπως δήλωσε ο επικεφαλής εξωτερικού εμπορίου της DIEK, V. Treier.

Ωστόσο, η Γερμανική Κεντρική Εμπορική Ένωση (HDE) δεν αναμένει μεγάλα σημεία συμφόρησης στο λιανικό εμπόριο, λόγω της παρούσας τεταμένης κατάστασης. Πιο συγκεκριμένα, ο Γενικός Διευθυντής της HDE, S. Genth δήλωσε ότι «οι γ/εταιρείες έχουν καταφέρει τα τελευταία χρόνια να διαφοροποιήσουν τις αλυσίδες εφοδιασμού τους, ενώ μακροπρόθεσμα και παράλληλα με την εκτόνωση της κατάστασης στην περιοχή, υπό την παρούσα ισχυρή ναυτική δύναμη, θα εδραιωθούν εναλλακτικές στρατηγικές».

2. Σχεδιασμός BASF για πώληση της ενεργειακής θυγατρικής της Wintershall Dea

Με τις επιπτώσεις της ύφεσης στην οικονομία να γίνονται ιδιαίτερα αισθητές από τον γερμανικό κλάδο Χημικής Βιομηχανίας, ο κολοσσός BASF καθώς όλα δείχνουν έχει έρθει αντιμέτωπος με σοβαρές οικονομικές απώλειες, ήδη, από πέρσι, ενώ προβλέψεις παραμένουν δυσοίωνες και για το 2024, το οποίο αποτελεί για τον Δ/ντα Σύμβουλο, M. Brudermüller το τελευταίο έτος στο τιμόνι διοίκησης της εταιρείας.

Ο διάδοχός του, M. Kamieth, καλείται πλέον να αντιμετωπίσει ζητήματα που φαίνεται ότι απειλούν σοβαρά τη βιωσιμότητα της εταιρείας, τιμή μετοχών της οποίας έχει «κατακρημνιστεί» από τις αρχές της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία. Πιο συγκεκριμένα, η BASF σημείωσε πωλήσεις ύψους €68,9 δις το 2023, πολύ χαμηλότερες από την πρόβλεψη των

€73 δις και κατά 21,1% χαμηλότερες σε σύγκριση με το 2022, οπότε και οι πωλήσεις της τότε ανήλθαν σε €87,3 δις.

Μάλιστα και με δεδομένο ότι η πώληση στη βρετανική εταιρεία Harbour Energy του μεριδίου που η BASF κατέχει στην ενεργειακή εταιρεία Wintershall Dea κινδυνεύει να αποτύχει, αφού καθώς όλα δείχνουν η Γερμανική Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση είναι επικριτική για την ολοκλήρωση της εν λόγω συναλλαγής, με το αρμόδιο Γ/ΥΠΟΙΚ να σχεδιάσει να εκκινήσει άμεσα λεπτομερή έλεγχο για τη σχεδιαζόμενη συμφωνία, η BASF πλέον βρίσκεται υπό ιδιαίτερη πίεση, παρότι δεν είναι η μόνη στον κλάδο. Σημειώνεται ότι η BASF κατέχει στην Wintershall Dea μερίδιο 67%, με το υπόλοιπο 33% να ανήκει στην Letter One, με έδρα το Λουξεμβούργο, της οποίας ιδιοκτήτης φαίνεται να είναι ο Ρώσο-Ισραηλινός επιχειρηματίας, M. Fridman.

Την ώρα που η Γερμανική Κυβέρνηση συγκεντρώνει όλες τις προσπάθειες της για να διασφαλίσει νέες ενεργειακές προμήθειες δριμύ κατηγορητήριο έχει ξεσπάσει εντός Γερμανίας έναντι της εν λόγω εξαγοράς, εξαιτίας του ότι ελλοχεύει ο κίνδυνος για μεταφορά προς μία μη ευρωπαϊκή εταιρεία πολύτιμης τεχνογνωσίας και πρόσβασής της σε σημαντικά ευρωπαϊκά ενεργειακά κοιτάσματα, οδηγώντας έτσι σε αύξηση της ενεργειακής εξάρτησης.

Παράλληλα, η απόφαση της BASF να προχωρήσει στην πώληση της Wintershall Dea δημιουργεί ανησυχία για απώλεια χιλιάδων θέσεων εργασίας στη Γερμανία την ώρα που και ο γ/κολοσσός Bayer ανακοίνωσε (17/01) ότι το αργότερο μέχρι το τέλος του 2025 θα πραγματοποιηθεί σημαντική μείωση του εργατικού δυναμικού της στη Γερμανία.

Στον απόηχο αυτό, το Ινστιτούτο Ifo ανακοίνωσε ότι η επιχειρηματική διάθεση και προοπτικές στον κλάδο Χημικής Βιομηχανίας επιδεινώθηκαν, έτι περαιτέρω, τον παρελθόντα Δεκέμβριο, βρισκόμενες πλέον στο χαμηλότερο επίπεδο από την οικονομική κρίση του 2008/2009. Χωρίς μάλιστα να διαφαίνεται μία άμεση αναστροφή της κατάστασης, η απαισιοδοξία των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον κλάδο αντανακλάται στον προγραμματισμό νέων παραγγελιών και στην απασχόληση προσωπικού.

3. Έντονη εδώ ανησυχία για την δυσφήμιση διεθνούς κολοσσού Bayer μετά το υπέρογκο πρόστιμο στη θυγατρική της εταιρεία Monsanto από αμερικανικό δικαστήριο

Μετά την πρόσφατη ετυμηγορία των αμερικανικών Δικαστηρίων σε βάρος της θυγατρικής εταιρείας Monsanto (με έδρα στις ΗΠΑ) ιδιοκτησίας του γ/κολοσσού Bayer, που καλείται να πληρώσει υπέρογκο πρόστιμο ύψους €2,2 δις για χρήση του ζιζανιοκτόνου Roundup, το οποίο περιέχει τη δραστική ουσία γλυφοσάτη που έχει χαρακτηριστεί από μερίδα ερευνητών ως καρκινογόνα, έχει αυξηθεί κατακόρυφα η ανησυχία στην Γ/Κυβέρνηση για τις ευρύτερες αρνητικές επιπτώσεις αυτής της απόφασης στην φήμη της μητρικής εταιρείας Bayer και της χρηματιστηριακής αξίας της στη γερμανική χρηματαγορά.

Η Monsanto εξαγοράστηκε το 2018 από την Bayer έναντι €66 δις, μετά από έναν μεγάλο κύκλο διαπραγματεύσεων και αφού είχε δοθεί η έγκριση από την Ε. Επιτροπή για λόγους ανταγωνισμού. Εν προκειμένω επρόκειτο για την έως τότε μεγαλύτερη γερμανική επένδυση στο εξωτερικό, αλλά στην πορεία απεδείχθη «άνθρακες ο θησαυρός», γιατί η Monsanto εν τω μεταξύ αναμείχθηκε σε σειρά δικαστικών αγωγών σε βάρος της για χρήση καρκινογόνων ουσιών στα ζιζανιοκτόνα που παρασκευάζει και σε σκευάσματα οικιακής χρήσης, γεγονός που έπληξε ανεπανόρθωτα και την φήμη της Bayer. Ως εκ τούτου, έως το 2023 οι μετοχές της Bayer έχασαν πάνω από το 60% της αξίας τους (που είχαν πριν την ανακοίνωση της συγχώνευσης με τη Monsanto το 2016)– επί πλέον, πριν την ανακοίνωση της απόφασης (26/01) οι μετοχές εταιρείας υποχώρησαν εκ νέου κατά 3%. Εκτιμάται ότι σήμερα η συνολική αξία της Bayer δεν υπερβαίνει σήμερα το ήμισυ του ποσού που επένδυσε η εταιρεία για την εξαγορά της Monsanto.

Συγκρατείται ότι δεν είναι η πρώτη φορά που η Bayer βρίσκεται αντιμέτωπη εξ αιτίας των δικαστικών προσφυγών σε βάρος της Monsanto. Παρότι έχει απαλλαγεί για αρκετές εξ αυτών, η πλέον πρόσφατη ετυμηγορία του αμερικανικού Δικαστηρίου επέβαλε, στα μέσα Νοεμβρίου, την υποχρέωση καταβολής ποσού αποζημίωσης €1,5 δις σε τρεις Αμερικανούς, οι κατήγγειλαν την Monsanto ότι ευθύνεται που νόσησαν σοβαρά (μετά από την πολυετή χρήση του σκευάσματος Roundup).

Σε κάθε περίπτωση, η Bayer ανακοίνωσε ότι προτίθεται να ασκήσει έφεση και κατά της τελευταίας απόφασης του Δικαστηρίου των ΗΠΑ, με στόχο τη μείωση - ή ακόμα και την εξάλειψη του επιβληθέντος προστίμου, αφού όπως υποστηρίζει, τα πλέον πρόσφατα επιστημονικά στοιχεία δεν στοιχειοθετούν την συγκεκριμένη ετυμηγορία.

Υπενθυμίζεται ότι νέος επικεφαλής Δ. Σύμβουλος στην Bayer ορίστηκε (για πρώτη φορά) Αμερικανός, ο κ. B. Anderson που θα κληθεί πλέον να διαχειρισθεί την αυξημένη πίεση που δέχεται η μετοχή του χημικού κολοσσού με φόντο και το «ριζοσπαστικό» πρόγραμμα αναδιάρθρωσης της εταιρείας, που ο ίδιος έχει ανακοινώσει ότι θα εφαρμόσει για να επιτύχει την ανάκαμψη της.

Ε. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ-ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ/ ΗΜΕΡΙΑΔΕΣ

1. Πράσινη Εβδομάδα (19-28.01.24) – GFFA (17-20.01.24)

-16^ο Παγκόσμιο Φόρουμ για Τρόφιμα & Γεωργία – Συμμετοχή Υπουργού Αγρ. Ανάπτυξης

Πραγματοποιήθηκε από 17-20/1 στο Βερολίνο το 16^ο Παγκόσμιο Φόρουμ για τα Τρόφιμα και τη Γεωργία (GFFA) που περιελάμβανε και την τακτική ετήσια 16^η Διεθνή Διάσκεψη Υπουργών Γεωργίας με συμμετοχή 61 Υπουργών Γεωργίας από όλο τον κόσμο, και την συγκαλεί κάθε χρόνο ο Γερμανός Υπουργός Γεωργίας και Τροφίμων, δηλαδή φέτος ο κ. Cem Özdemir (Πράσινοι). Την Ελλάδα εκπροσώπησε στο GFFA, την Πράσινη Εβδομάδα και την Παγκόσμια Υπουργική Διάσκεψη ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Λευτέρης Αυγενάκης.

Το 16^ο GFFA έλαβε χώρα παράλληλα με τη Διεθνή Πράσινη Εβδομάδα (GrüneWoche – βλ. αναλυτικά παρακάτω) και είχε ως κεντρική θεματική ενότητα: «Διατροφικά συστήματα για το μέλλον μας: ενώνοντας τις δυνάμεις μας για έναν κόσμο μηδενικής πείνας» (“Food systems for our future: joining forces for a zero hunger world!”). Τα ζητήματα της αντιμετώπισης σε παγκόσμιο επίπεδο της πείνας, της διατροφικής ανασφάλειας, της κλιματικής αλλαγής και της απώλειας της βιοποικιλότητας, καθώς και της ισότιμης πρόσβασης σε διατροφικές πηγές / αγαθά, ιδίως στις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες και στις περιοχές με ένοπλες συγκρούσεις, βρίσκονται στο επίκεντρο του [Τελικού Ανακοινωθέντος της 16^{ης} Διεθνούς Διάσκεψης](#).

Από τις δηλώσεις του Προεδρεύοντος Γερμανού Υπουργού Γεωργίας και Τροφίμων συγκρατούνται τα ακόλουθα: «για 23 εκατομμύρια άτομα (από τα 800 εκατομμύρια σε όλο τον κόσμο που πλήττονται από την πείνα), αυτή η τραγική κατάσταση είναι απότοκο της Ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία. Επιπλέον, το 2022, άνω των 2,4 δις ατόμων δεν είχαν πρόσβαση σε επαρκείς ποσότητες τροφίμων, με τις γυναίκες και τους κατοίκους αγροτικών περιοχών να πλήττονται ιδιαίτερα. Τα στατιστικά στοιχεία δείχνουν ότι περίπου το 17% του συνόλου των τροφίμων που παράγονται παγκοσμίως καταλήγει στα σκουπίδια».

Ο κ. Αυγενάκης, κατά την διάρκεια της παραμονής του στο Βερολίνο εκπροσώπησε την χώρα μας στα επίσημα εγκαίνια της Διεθνούς Πράσινης Εβδομάδας (18.01) και επίσης είχε σειρά από διμερείς συναντήσεις με τον Γερμανό ομόλογό του, C. Özdemir, τον Λιθουανό Υπουργό Γεωργίας, K. Navickas και άλλους Υπουργούς. Επιπλέον, επισκέφθηκε πολλά περίπτερα στην Έκθεση, μεταξύ των οποίων τη μόνη ελληνική συμμετοχή (βλ. σχετικά παρακάτω).

Σε δηλώσεις του προς τους Έλληνες ανταποκριτές Τύπου, σε σχέση με τα αποτελέσματα της 16^{ης} Υπουργικής Διάσκεψης, ο κ. Αυγενάκης παραδέχθηκε ότι «δεν λύθηκε μεν το επισιτιστικό πρόβλημα», αλλά υπογράμμισε με ικανοποίηση το γεγονός ότι η διεθνής κοινότητα πλέον συζητά αυτό το καινό θέμα, ενώ και η Αγροτική Διπλωματία συμβάλλει ουσιαστικά στον παγκόσμιο διάλογο: «Το γεγονός ότι οι Υπουργοί Γεωργίας από όλο τον κόσμο, καθίσαμε στο ίδιο τραπέζι, καταθέσαμε τους προβληματισμούς μας και καταλήξαμε σήμερα στο Κοινό Ανακοινωθέν, αποτελεί ήδη μεγάλη επιτυχία. Είμαστε όλοι περισσότερο ώριμοι, ακόμη και πέρα από την Ευρώπη, ως προς τον στόχο και είμαι αισιόδοξος για το τελικό αποτέλεσμα».

Στο πλαίσιο του GFFA, ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης ανέδειξε την Ελληνική Πρωτοβουλία για την διοργάνωση της Πρώτης Συνάντησης των Υπουργών Γεωργίας και Αλιείας των Ευρωπαϊκών Χωρών της Μεσογείου (EUMED-9), που πραγματοποιήθηκε στις 24.01 με κεντρικά θέματα στην ημερήσια διάταξη την κλιματική κρίση, την ακαρπία και τον περονόσπορο, καθώς και τα ψάρια-εισβολείς που πλήττουν την παράκτια αλιεία της Μεσογείου. Σύμφωνα με τον Υπουργό κ. Αυγενάκη, η Ελλάδα πλέον γυρίζει σελίδα και καθίσταται υπολογίσιμη πολιτική δύναμη στην Γεωργία και την Αλιεία, ενώ, σε επίπεδο ΕΕ θα πρέπει να λειτουργήσει η αλληλεγγύη προς τα ΚΜ ΕΕ που αντιμετωπίζουν κοινά προβλήματα, και να δημιουργηθούν για το σκοπό αυτό οι απαραίτητοι κοινοτικοί μηχανισμοί.

Ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κατά τη διάρκεια της συνάντησής του με τον Γερμανό ομόλογό του, συνεχάρη τους διοργανωτές για την άρτια φετινή διοργάνωση, παρά τις δυσκολίες του τελευταίου διαστήματος με τις συνεχιζόμενες αγροτικές κινητοποιήσεις σε όλη την Γερμανία, και είχε εκτενή ανταλλαγή απόψεων με τον κ. Özdemir για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αγρότες των δύο χωρών. Μάλιστα, ο Γερμανός Υπουργός Γεωργίας έδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον τρόπο, με τον οποίο χειρίζεται η Ελλάδα το θέμα των φορολογικών απαλλαγών στο αγροτικό πετρέλαιο ντίζελ, το οποίο – ως γνωστόν – βρίσκεται στο επίκεντρο της διαμάχης μεταξύ Γερμανικής Κυβέρνησης και αγροτών. Σύμφωνα με τον κ. Αυγενάκη: «αυτό που διαπίστωσα με εθνική ικανοποίηση, είναι ότι αυτά τα αιτήματα που επιδιώκουν και διεκδικούν οι αγρότες της Γερμανίας, στην χώρα μας έχουν ήδη ικανοποιηθεί σε ένα πολύ μεγάλο ποσοστό, εδώ και καιρό».

-Απολογισμός 88^{ης} Διεθνούς Έκθεσης «Πράσινη Εβδομάδα» (Βερολίνο, 19-28.01.24)

Ολοκληρώθηκε η 88^η Διεθνής Έκθεση ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ/GRÜNEWOCHE του Βερολίνου (από 19-28/1), μία από τις μεγαλύτερες διεθνείς καταναλωτικές εκθέσεις αγροδιατροφικών προϊόντων σε παγκόσμιο επίπεδο, η οποία είναι ιδιαίτερος δημοφιλής στους Γερμανούς καταναλωτές: παραδοσιακά η πλειοψηφία των επισκεπτών ανήκει στο γενικό κοινό, ενώ μόλις ένα ποσοστό της τάξης του 25% είναι εμπορικοί επισκέπτες.

Σύμφωνα με τις πρώτες εκτιμήσεις των διοργανωτών, φέτος υπήρξε μειωμένη προσέλευση στην Έκθεση που την επισκέφθηκαν 275.000 άτομα (έναντι 300.000 πέρυσι και 400.000 το 2020 – το 2021-2022 η Έκθεση λόγω της πανδημίας δεν πραγματοποιήθηκε με φυσική παρουσία). Η μείωση των επισκεπτών αποδίδεται στην απεργία των σιδηροδρόμων, που δυσχέρανε σημαντικά την πρόσβαση των ενδιαφερομένων, αλλά και στις αγροτικές κινητοποιήσεις και είχαν κλείσει όλες τις οδικές/περιφερειακές αρτηρίες προς το Βερολίνο κατά την έναρξη της Έκθεσης (βλ. σχετικά ανωτέρω).

Ενδεικτική της βαρύτητας που η Γερμανική Κυβέρνηση αποδίδει στην Πράσινη Εβδομάδα ήταν η αυτοπρόσωπη παρουσία εκεί του Καγκελαρίου Scholz (SPD) και 8 Υπουργών. Ο Επίτροπος Γεωργίας ΕΕ, J. Wojciechowski και 60 Υπουργοί Γεωργίας από όλο τον κόσμο ήταν επίσης μεταξύ των υψηλόβαθμων προσκεκλημένων. Όπως ανέφερε χαρακτηριστικά ο Καγκελάριος «η Πράσινη Εβδομάδα συνιστά τον καθρέφτη της γεωργίας αλλά και της βιομηχανίας τροφίμων». Παράλληλα, δεσμεύθηκε για πιο εντατικό διάλογο με τους αγρότες ώστε να μειωθεί η γραφειοκρατία και να βελτιωθούν οι συνθήκες εργασίας των αγροτών στη

ύπαιθρο. Υποσχέθηκε, επίσης, να ασκήσει πίεση στις Βρυξέλλες ώστε να βελτιωθεί η Κοινοτική Νομοθεσία υπέρ των αγροτών, καθώς «η γεωργία είναι σημαντική για τη χώρα και τον πολιτισμό μας, αλλά ταυτόχρονα είναι καθοριστική για την επισιτιστική ασφάλεια τόσο της Γερμανίας όσο και της Ευρώπης».

Ο Γερμανός Υπουργός Γεωργίας και Τροφίμων Cem Özdemir (Πράσινοι) χαρακτήρισε επίσης την Πράσινη Εβδομάδα ως «βιτρίνα της γεωργίας, της κηπουρικής και της βιομηχανίας τροφίμων», υπογράμμισε τη λειτουργία της Έκθεσης ως «πλατφόρμας διαλόγου» και υποστήριξε ότι «πρέπει να συνεχίσουμε το πνεύμα της Πράσινης Εβδομάδας, να αξιοποιήσουμε τον διεξαγόμενο διάλογο για την ανάπτυξη τόσο της γερμανικής γεωργίας όσο και της βιομηχανίας τροφίμων με βιώσιμο και προσανατολισμένο στο μέλλον τρόπο».

Κατά τα εγκαίνια της Έκθεσης (18.01) ο κ. Özdemir έκανε εκτενή αναφορά στις συνεχιζόμενες παγερμανικές κινητοποιήσεις των Γερμανών αγροτών (βλ. σχετικά ανωτέρω), οι οποίοι «διαμαρτύρονται δυναμικά αλλά – το τονίζω αυτό – ειρηνικά, για τις αποφάσεις της Ομ. Κυβέρνησης». Παραδέχθηκε δε ότι οι αρχικές ανακοινώσεις της Κυβέρνησης για την πρόθεση άμεσης κατάργησης των επιδοτήσεων στο αγροτικό ντίζελ «ήρθαν ξαφνικά και απροσδόκητα και οπωσδήποτε θα είχαν δυσανάλογα επιπτώσεις στον κλάδο». Ωστόσο, «είναι χαρακτηριστικό της πολιτικής μας κουλτούρας να αναγνωρίζουμε και να διορθώνουμε τα λάθη μας, και αυτό ακριβώς κάναμε, καθώς καταλήξαμε σε έναν συμβιβασμό που, κατά τη γνώμη μου, είναι ισορροπημένος - δεδομένων των δύσκολων συνθηκών».

Ο κ. Özdemir τόνισε ότι οι παρεμβάσεις της Κυβέρνησης δεν ολοκληρώνονται με τις ως άνω συμβιβαστικές αποφάσεις της σε σχέση με την συνέχιση της επιδότησης του αγροτικού ντίζελ, αλλά θα συνεχισθεί ο διάλογος και θα υπάρξουν πρωτοβουλίες και για την αντιμετώπιση παραβιάσεων της αντι-μονοπωλιακής νομοθεσίας. Σε κοινοτικό επίπεδο, ο κ. Özdemir υποστήριξε ότι χρειάζεται «μια καλύτερη Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ)», καθώς η υφιστάμενη ΚΑΠ «οδήγησε στην υπερπαραγωγή και τροφοδότησε την εντατική γεωργία που βλάπτει το έδαφος, το νερό, το κλίμα και τη βιοποικιλότητα», ενώ έχει εξελιχθεί σε «γραφειοκρατικό τέρας». Μια βελτιωμένη ΚΑΠ με τα κατάλληλα κίνητρα «μπορεί να παρακινήσει τους νέους να εργαστούν στα αγροκτήματα και να διασφαλίσουν τον διατροφικό εφοδιασμό μας».

Σε σχέση με τις διεθνείς εξελίξεις, ο Özdemir χαιρέτισε την Κοινή Δήλωση 159 Κρατών για τη Βιώσιμη Γεωργία στο πλαίσιο της COP28 (Ντουμπάι, 30.11–13.12.23), κατηγόρησε τον «επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας σε βάρος της Ουκρανίας» ως μια από τις βασικές αιτίες της πείνας και των επισιτιστικών προβλημάτων διεθνώς και χαιρέτισε ειδικά την παρουσία στο Βερολίνο του Ουκρανού Υπουργού Γεωργίας, Μ. Solskyi.

Σημειώνεται ότι, παρά το ότι τη χώρα μας εκπροσώπησε στο GFFA, την Πράσινη Εβδομάδα και τη Παγκόσμια Υπουργική Διάσκεψη ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Λευτέρης Αυγενάκης (βλ. σχετικά ανωτέρω), η εκθεσιακή παρουσία της Ελλάδας στην Πράσινη Εβδομάδα ήταν για ακόμη μια χρονιά απογοητευτική, καθώς δεν υπήρχε εθνικό περίπτερο, ούτε περίπτερα επί μέρους Περιφερειών από την χώρα μας και ο μοναδικός ιδιώτης Έλληνας εκθέτης ήταν η εταιρεία ζαχαρωτών και γλυκισμάτων «Καραμελόκοσμος» από την Πάτρα. Συγκριτικά, επισημαίνεται ότι φέτος στην Έκθεση συμμετείχαν 1.400 εκθέτες από 60 κράτη με τιμώμενη χώρα το Μαρόκο. Μάλιστα, 41 χώρες εκπροσωπήθηκαν με συλλογικά εθνικά περίπτερα, μεταξύ των οποίων είχαν έντονη συμμετοχή σημαντικοί ανταγωνιστές μας στη διεθνή αγορά αγροτικών και διατροφικών προϊόντων, όπως η Ιταλία, η Ισπανία, η Τουρκία και γειτονικές μας χώρες, όπως η Βουλγαρία, η Βόρεια Μακεδονία, η Αλβανία, κ.ά.

Τη διεθνή σημασία και ακτινοβολία της Πράσινης Εβδομάδας επιβεβαιώνει και η συμμετοχή 55-60 συμβούλων οικονομικών / εμπορικών / αγροτικών υποθέσεων από τις εδώ διαπιστευμένες Πρεσβείες, στην παραδοσιακή ετήσια ξενάγηση στους χώρους της Έκθεσης,

που διοργανώνει το γ/Υπουργείο Τροφίμων και Γεωργίας. Κατά την εν λόγω ξενάγηση οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να επισκεφθούν τα συλλογικά περίπτερα τόσο όλων των (16) γερμανικών Κρατιδίων (π.χ. της Βαυαρίας η οποία συμμετείχε με 80 εκθέτες), όσο και ξένων κρατών, όπως της Ολλανδίας και της Σουηδίας, οι οποίες συμμετείχαν με 20 και 25 εκθέτες αντίστοιχα.

- Πλείονα στοιχεία, τα οποία επικαιροποιούνται διαρκώς, για τη γερμανική αγορά και τις οικονομικές εξελίξεις στη Γερμανία προσφέρει η [ιστοσελίδα του Γραφείου ΟΕΥ Βερολίνου](#).
- Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν, κατόπιν εγγραφής τους στον κάτωθι υπερσύνδεσμο της διαδικτυακής πύλης AGORA, να λαμβάνουν εξατομικευμένη οικονομική πληροφόρηση σχετικά με χώρες και κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας ενδιαφέροντός τους με τη συχνότητα που επιθυμούν (ημερήσια, εβδομαδιαία, μηνιαία): <https://agora.mfa.gr/component/users/?view=registration&Itemid=949>